New avenues
Budapest
új utakon

The Podmaniczky Programme

2005-2013

Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja

Budapest's Medium-Term Development Programme

www.budapest.hu

Budapest
Főváros Önkormányzata

Podmaniczky Program 2005-2013

The Podmaniczky Programme

Budapest
Főváros Önkormányzata

Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja Összefoglaló

Medium-term Urban Development Programme of Budapest Summary

Előszó	**3**	Preface
Podmaniczky Program – térkép	**6**	Map of the Podmaniczky Programme
Bevezető	**8**	Introduction
Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja kiemelt fejlesztési térségeinek áttekintése	**12**	Overview of the priority areas in the Medium-term Urban Development programme of Budapest
A tematikus programok áttekintése	**19**	An overwiew of the thematic programmes
Az élhető város érdekében	**19**	For a liveable city
A szolidáris város érdekében	**23**	For a socially cohesive city
A hatékony város érdekében	**25**	For an effective city
A Budapest Magprogram	**27**	The Core Programme of Budapest
1. Dinamikus gazdaság	**29**	1. Dynamic economy
2. Integrált, közösségcentrikus közlekedés	**33**	2. Integrated, public-oriented transport
3. Vonzó városi környezet	**40**	3. Attractive urban environment
4. Környezettudatos Budapest	**46**	4. Environmentally conscious Budapest
5. Kulturális értékteremtés	**48**	5. Reinforcement of cultural values
6. Gondoskodó Budapest	**51**	6. Attentive Budapest
7. Partnerségben a régióval	**53**	7. Partnership with the region
A program pénzügyi realitásának vizsgálata	**56**	Assessment of the financial viability of the development programme
A megvalósítás intézményrendszere, monitoringja és eljárási rendje	**58**	Implementation of the Medium-Term Urban Development Programme of Budapest: system of institutions, monitoring and implementation procedure

Tisztelt Olvasó!

A Podmaniczky Program **Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja** az előttünk álló évtized fővárosi fejlesztéseit tartalmazza. Szorosan kapcsolódik a 2003 márciusában széleskörű politikai és szakmai egyetértéssel elfogadott **Városfejlesztési Koncepcióhoz,** Budapest jövőképéhez. Podmaniczky Frigyes a Fővárosi Közmunkák Tanácsának élén Budapest világvárossá fejlesztését levezényelte, irányítása alatt épült meg a kontinens első földalatti vasútja, párizsi mintára kiépült az Andrássy út és a Nagykörút, ő irányította az Operaház, a Várkert-bazár és három Duna-híd építését. Nyomdokain haladva készítettük el azt a fejlesztési tervet, amely lakályossá teszi Budapestet az itt élőknek, a régió egyik vezető erejévé és versenyképessé teszi egész Európában.

A Program a Városfejlesztési Koncepció által kialakított értékrend mentén, az abban lefektetett stratégiai célokra alapozva fogalmaz meg olyan középtávú cselekvési programot, amely egyértelmű orientációt jelent a városfejlesztés szereplői számára. Lefekteti, hogy a Fővárosi

Dear Reader,

The Podmaniczky Programme – **the Medium-term Urban Development Programme for Budapest** – contains the capital's urban planning developments for the coming decade. It is closely related to the vision for Budapest, the **Urban Development Concept** of March 2003 – a document greeted with widespread political and professional approval. As head of the City Communal Works Council, Frigyes Podmaniczky guided Budapest towards its development as a metropolis. Under his direction the continent's first underground railway was built, as were Andrássy Road and the Nagykörút (Outer Ring Boulevard) – both based on the example of Paris. He also oversaw the building of the Opera House, the sculptural–architectural riverside ensemble of the Várkert-bazár, and three Danube bridges. Following his example we drew up a development plan which is making life in Budapest more agreeable for its inhabitants, turning it into one of the region's true powerhouses, and making it competitive from a Europe-wide perspective.

In accordance with the values embodied in the Urban Development Concept and the strategic aims therein, the Podmaniczky Programme contains medium-term action programmes that give clear orientation to the participants in city development. It defines what aims the Municipality of Budapest has, what areas it wants to see developed, and what programmes and major projects it wants to see executed in the period extending up to 2013. Thus the

Önkormányzat 2013-ig, mely célok mentén, milyen projekteket kíván végrehajtani. Ily módon a Program alapját képezi a további hétéves fejlesztési tervezésnek, és az önkormányzati ágazati tervezésnek is. 9 év alatt 130 fejlesztéssel újítjuk meg a város közlekedését, épületeit, környezetét, köztisztaságát, iskoláit, kórházait, 2100 milliárd forintból, amelyből 600 milliárdot a főváros teremt elő.

Tudjuk azonban, hogy a város fejlődését eredményező különféle beruházásoknak a nagyobb részét nem a Fővárosi Önkormányzat, hanem a közszféra és a magángazdaság más szereplői valósítják meg. Ennek megfelelően a Program nem pusztán a fővárosi önkormányzati szervezetek számára kíván útmutató lenni, hanem szilárd alapra helyezi a fővárossal kapcsolatos nemzeti és regionális szintű tervezési és megvalósítási munkákat – területi és ágazati vonatkozásban egyaránt. Az előre ismert, programozottan megvalósuló projektek megkönnyíthetik az európai uniós támogatások igénybevételét, előmozdítják az adott területen folyó kerületi és privát beruházásokat is, a szinergikus hatásokkal serkentve és meggyorsítva a városfejlesztés súlyponti elemeit jelentő fejlesztési térségek megújulását, továbbfejlődését.

A Podmaniczky Program a jóváhagyott, konkrét tervek ellenére is nyitott. A mindenképpen megvalósítandó Magprogram beruházásai mellett a várható éves fejlesztési költségvetés 30%-át tartalékolja azért, hogy a Fővárosi Önkor-

Podmaniczky Programme forms the basis for a further seven-year round of development planning, as well as for local authority sector-based planning. Over the course of nine years, 130 developments worth 2100 billion Forints – 600 billion Forints of which will come from the Municipality of Budapest – will renew the city's public transport system, buildings, environment, public sanitation, schools and hospitals.

However, we know that the majority of the various development projects realised in the city are not executed by the Municipality of Budapest, but by other parties in the public and private spheres (governmental and regional bodies, district councils, or – most often – private developers), in consultation with elements within civil society. In recognition of this, the Programme is not merely a guide for the institutions of the Municipality of Budapest, but it provides a solid foundation for planning and implementation activities at national and regional level which are related to the capital, be they area-based or sector-based. The Municipality of Budapest projects which are decided on well in advance and realised according to a clear programme will help to procure support from the EU, and also encourage district council and private developments in their respective areas. The effects of synergy will spur on and accelerate those central elements in urban development: the renewal and further advancement of development areas.

Thus the Podmaniczky Programme is still open – even when plans have been approved and clearly defined. In addition to the investments of the

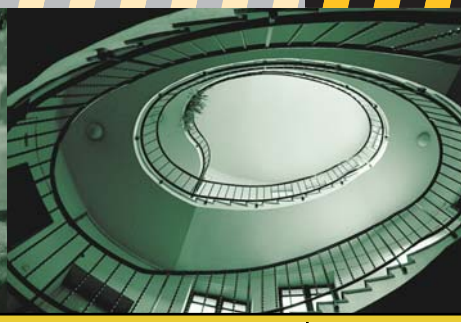

mányzat segíthesse a Program céljaival egybevágó, de attól függetlenül megfogalmazott, vagy a későbbiekben körvonalazandó állami, kerületi, vagy privát fejlesztések megvalósítását.

Budapest kiváló adottságokkal és páratlan értékekkel rendelkező, élettel teli város. Megérdemli, hogy kiemelt szerepet kapjon Európa jövőjének alakításában, és eközben saját polgárainak is otthonosabb legyen.

A Fővárosi Önkormányzat együttműködő partnere mindazoknak, akik korrekt együttműködésre törekednek annak érdekében, hogy a magyar fővárosból még versenyképesebb, élhetőbb és szolidárisabb metropolisz váljék. Így lesz Budapest ismét az ország zászlóshajója és Európa egyik megkerülhetetlen húzóereje, amelynek nemcsak büszke múltja, hanem biztonságos és gyorsuló fejlődésre képes jövője is van.

Ezt a célt szolgálja a Középtávú Városfejlesztési Program.

Core-Programme (to be realised in any event), the expected annual investment budget keeps 30% in reserve for the realisation of the Municipality of Budapest's own projects which are in line with the Programme but independently conceived, or for state, district or private developments to be outlined at a later date.

Budapest is a town with outstanding qualities, full of life and unparalleled assets. It deserves a leading role in the development of Europe's future, while also offering an increasingly pleasant home environment to its residents.

The Municipality of Budapest is a collaborating partner for all those who strive for fair and honest co-operation in enabling the Hungarian capital to become as competitive, liveable and socially cohesive a European metropolis as it can. Thus Budapest will once again be the nation's flagship, and one of Europe's key driving forces – a city which has not only a proud past, but also the future potential for secure, accelerating development.

This is what the Medium-term Urban Development Programme stands for.

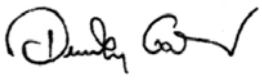

Demszky Gábor
főpolgármester

Gábor Demszky
Mayor of Budapest

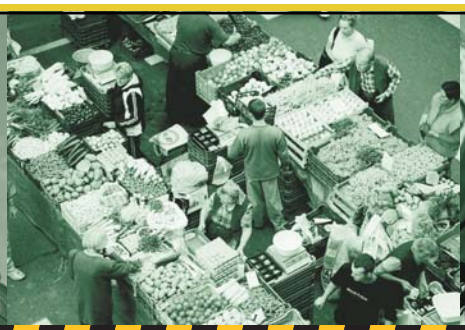

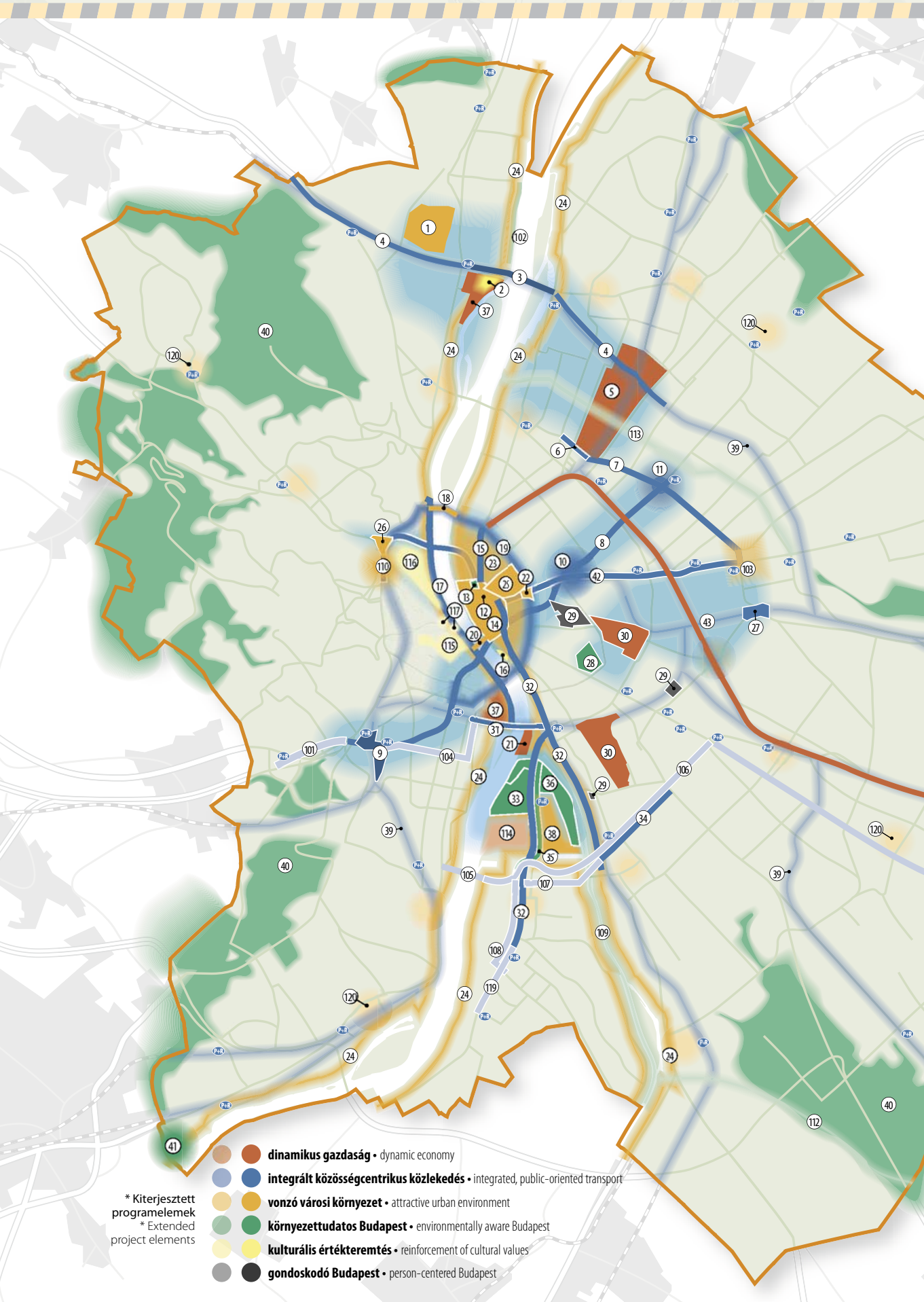
* Kiterjesztett programelemek
* Extended project elements
dinamikus gazdaság • dynamic economy
integrált közösségcentrikus közlekedés • integrated, public-oriented transport
vonzó városi környezet • attractive urban environment
környezettudatos Budapest • environmentally aware Budapest
kulturális értékteremtés • reinforcement of cultural values
gondoskodó Budapest • person-centered Budapest

Észak-Budapest • Northern Budapest

1 **Mocsáros dűlő előkészítése lakásépítésre**
Preparing new residential areas at Mocsáros-dűlő

2 **Óbudai Gázgyár rehabilitációja**
Brown-field regeneration of Óbuda Gasworks

3 **Aquincumi híd építése**
Construction of the Aquincum bridge

4 **Körvasúti körút északi szakasza**
Northern part of Körvasút ring road

5 **Rákosrendező revitalizációja**
Revitalization of Rákosrendező Railway Station

6 **Szegedi úti felüljáró (3-as villamos meghosszabbítása)**
Construction of the Szegedi Road flyover (extension of the tramline No. 3)

7 **Nagy Lajos király útja kiszélesítése**
Widening of Nagy Lajos király Road

102 **Római-part árvízvédelme és rekreációs átépítése ***
Floodprevention and recreational reconstruction of Római Bank *

113 **Rákos-patak környezetének rendezése ***
Reconstruction of the surroundings of Rákos Stream *

Budapest és térsége • Budapest and its environment

39 **Budapesti Közlekedési Szövetség teljeskörű kiépítése**
Comprehensive realization of Budapest Transport Assoc.

40 **Agglomerációs zöldgyűrű védelme**
Protection of the agglomeration's greenbelt

41 **Dél-budai szennyvíztisztító**
Southern-Buda Sewage Treatment Plant

Belső-átmeneti zóna • Inner transitional zone

27 **Élessarok rendezése**
Permanent traffic rationalisation at Élessarok

28 **Orczy kert fejlesztése**
Renewal of Orczy Park

29 **Szociális városrehabilitáció (Magdolna-negyed; Kőbánya; Dzsumbuj)**
Social urban rehabilitation (Magdolna-district; Kőbánya; Dzsumbuj)

30 **Barnamezős területek revitalizációja (GANZ; Józsefvárosi pályaudvar; Ferencvárosi pályaudvar)**
Urban regeneration on brown-field sites (GANZ; Józsefváros Railway Station; Ferencváros Railway Station)

103 **Örs vezér tere és környéke ***
Örs vezér Square and surroundings *

Átfogó fejlesztési elemek • General development elements

42 **2-es metró felújítása (átjárhatóság a Gödöllői hévvel)**
Reconstruction of Metro line No. 2 (integration with the Gödöllő-bound suburban railway)

43 **P+R parkolók építése**
Establishing P+R parking places

44 **Ferihegyi gyorsvasút**
Ferihegy Express

118 **3-as metró kivezetése Ferihegyig ***
Extension of Metro line No. 3 to Ferihegy *

120 **Kerületközpontok rehabilitációjának támogatása***
Support of outer district centres*

4-es metró vonal • Metro Line No. 4.

8 **4-es metró (Etele tér - Bosnyák tér)**
Metro line No. 4 (Etele Square - Bosnyák Square)

9 **Etele tér intermodális csomópont**
Establishment of the intermodal functions in Etele Square

10 **Keleti pályaudvar intermodális csomópont**
Establishment of the intermodal function at Eastern Railway Station

11 **Bosnyák tér**
Bosnyák Square

101 **4-es metró meghosszabbítása a Virágpiacig ***
Extension of Metro line No. 4 to Virágpiac *

Belváros • City

12 **Városháza**
City Hall

13 **Erzsébet tér**
Erzsébet Square

14 **Gyalogos Belváros**
Pedestrian City Centre

15 **Bajcsy-Zsilinszky úti villamos visszaépítése**
Reinstatement of the tramway along Bajcsy-Zsilinszky Road

16 **Közraktárak**
Public Warehouses

17 **Budai Duna parti villamosvonal fejlesztése**
Development of the tramway along the Danube embankment

18 **Margit híd felújítása**
Reconstruction of Margit Bridge

19 **Nagykörúti villamosok cseréje**
Replacement of the trams on the Outer Ring Boulevard

20 **Szabadság híd részleges felújítása**
Partial reconstruction of Szabadság Bridge

21 **Nemzetközi Hajóállomás rendezése**
Provision of the International Pier

22 **Blaha Lujza tér megújítása**
Renewal of Blaha Lujza Square

23 **Nagykörúton belüli részleges forgalomcsillapítás**
Partial traffic-restriction within Grand Boulevard

24 **Duna megközelíthetőségének javítása**
Development of the accessibility of the river Danube

25 **Zsidónegyed rehabilitációja**
Rehabilitation in the old Jewish district

Buda-központ • Buda centre

26 **Moszkva tér megújítása**
Reconstruction of Moszkva Square

110 **Déli pályaudvar környezetének rendezése ***
Reconstruction of the surroundings of the Southern Railway Station *

115 **Citadella és Gellért-hegy ***
Citadella and Gellért Hill *

116 **Várnegyed megújítása ***
Renewal of Castle district *

117 **Fürdőváros program ***
Spa centre programme *

Dél-Budapest • Southern Budapest

31 **1-es villamos a Fehérvári útig**
Extension of tram line No. 1 to Fehérvári Road

32 **Észak-déli regionális gyorsvasút (Astoriáig)**
North–South Regional Rapid Railway (to Astoria)

33 **Központi szennyvíztisztító**
Central Sewage Treatment Plant

34 **3-as villamos déli meghosszabbítása**
Southern extention of tram line No. 3

35 **Csepeli gerincút**
Gerinc Road at Csepel-Island

36 **Észak-csepeli nagy park**
Big public park at Northern Csepel-Island

37 **Tudásváros kialakítása**
Technopolis development

38 **Csepeli lakóterület kialakítása**
Preparing new residential areas at Csepel-Island

104 **1-es villamos (Etele térig) ***
Tram line No. 1 (to Etele square) *

105 **Albertfalvai híd ***
Albertfalva bridge *

106 **Körvasúti körút déli szakasza ***
Southern part of Körvasút ring road *

107 **3-as villamos meghosszabbítása Csepel szigetre ***
Extension of tram route No. 3 to Csepel-Island *

108 **Csepel szigeti gerincút ***
Gerinc Road at Csepel-Island *

109 **Ráckevei (Soroksári) Duna-ág revitalizációja ***
Revitalization at the Ráckeve-Soroksár branch of the Danube *

112 **Gyáli-patak ***
Gyál Stream *

114 **Csepeli Szabadkikötő ***
Free port at Csepel-Island *

119 **Észak-déli regionális gyorsvasút csepeli meghosszabbítása ***
Extension of the North–South Regional Rapid Railway *

Bevezető

Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja (a Podmaniczky Program, illetve a továbbiakban röviden Program) két év munkájára alapozódik, melyet a Főpolgármesteri Kabinet megjegyzései, a szakmai vitahét eredményei, az internetes és egyéb vitafórumok kritikái, valamint civil szervezetek hozzászólásai is segítettek.

A Program megvalósításának időtávját a tervezők a 2005-2013-as évekre, azaz 9 évre szabták meg. Középtávnak talán szokatlanul hosszú időszak ez, azonban alkalmazkodni kíván az Európai Unió 2007-2013-as költségvetési periódusához, amely nagyban meghatározza mind a magyar állam, mind a Főváros mozgásterét.

Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja nagy jelentőségű dokumentum, hiszen közel egy évtizedre előre kívánja meghatározni a városfejlesztés prioritásait. Kidolgozása és elfogadása egy olyan időszakra esik, amikor nemzetközi és hazai téren egyaránt nőnek a kihívások Budapesttel szemben.

Nemzetközi téren most adódik az alkalom, hogy Budapest – régiójával együtt – megfelelően pozícionálja magát a nagyvárosi régiók európai versenyében. Budapest kiváló földrajzi adottságokkal, csodálatos természeti és építészeti értékekkel bíró város, azaz kiemelkedő potenciálokkal rendelkezik, hogy Közép-Európa kulturális magja, gazdasági transzfer-állomása, pénzügyi központja, turisztikai centruma, vagy ökológiai mintavárosa legyen.

Introduction

The Medium-term Urban Development Programme of Budapest (Podmaniczky Programme, hereafter referred to as the Programme) is based on two years' work assisted by the observations and comments of the Municipality of Budapest, input from public discussion forums and remarks from non-governmental bodies.

The Plan's designers scheduled implementation of the Programme for nine years from 2005 to 2013. Perhaps this is an unusually long period to be called medium-term, but it coincides with the EU's 2007-2013 budget period, which will significantly influence the degree of freedom of the Municipality of Budapest, governmental and non-governmental organisations.

The Medium-term Urban Development Programme of Budapest is a document of considerable importance, since it seeks to determine priorities for the city's development over nearly a decade. Its formulation and acceptance come at a time when Budapest is facing growing challenges both nationally and internationally.

From an international perspective, Budapest – together with its surrounding region – now has the opportunity to gain a favourable position amongst the competing metropolitan regions of Europe. Budapest possesses splendid geographical assets and marvellous natural and architectural treasures, and therefore has the outstanding potential to become Central Europe's cultural, economic, financial and tourist centre – or its model city in ecological terms.

Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja ennek a helyzetnek az ismeretében fontos változtatási javaslatokat tartalmaz. A fővárosnak egy új, dinamikus fejlődési periódust kell elkezdenie, amelynek a meglévő működtetési és fejlesztési forrásokon felül három új tényező kell, hogy megfelelő alapot biztosítson. Egyrészt a Középtávú Program maga, hiszen a megfelelően definiált fejlesztési összefüggések lehetővé teszik, hogy a Főváros következetesen haladjon egy kijelölt irányba, nem aprózva el ezzel a létező forrásait. Egy további új lehetőséget jelent az Európai Unió, amely megfelelő, regionális kiterjedésű programok esetén komoly támogatási összszegeket nyújthat a Strukturális Alapokból (különösen a gazdasági versenyképességet erősítő programokhoz), és kiugróan jelentős lehetőségekkel kecsegtet a Kohéziós Alap révén, amely 2007-től éppen a leginkább fontos tömegközlekedési fejlesztések finanszírozásához járulhat hozzá. Ehhez kapcsolódik az országos szint, különös tekintettel arra, hogy a kormányzat a formálódó II. Nemzeti Fejlesztési Terv, illetve új nevén a Nemzeti Stratégiai Referencia Keret (NSRK) keretében versenyképességi forgatókönyvet kíván megvalósítani, és ebben kiemelkedő szerepet szán a nagyvárosoknak, beleértve ebbe Budapestet is. Végül, harmadik új elemként lehetséges és kívánatos lenne a főváros aktívabb kooperációs politikája más partnerek irányába, egyrészt a közösségi szektor szereplőit tekintve, másrészt a magánszektor szereplőivel kiépíthető közösségi-magán partnerségi kapcsolatok vonatkozásában, amelyek nagyon jelentős új fejlesztési lehetőségeket jelenthetnek az Európa szerves részévé vált közép-európai metropolisz számára.

Mindful of the above, the Medium-term Urban Development Programme outlines important recommendations. The capital city must start a new dynamic period of development, for which three new factors must provide an appropriate base beyond the existing operational and developmental sources. Firstly there is the Medium-term Programme itself, since adequately defined relationships between development initiatives make it possible for the capital city to move in the desired direction without squandering its existing resources. Secondly, in the case of eligible regional programmes, the EU offers an additional opportunity to acquire considerable amounts of subsidy through its Structural Funds (especially the economic competitiveness programmes), and extends extraordinary opportunities through its Cohesion Fund, which might contribute to financing the most important public transport developments from 2007. National concept plans relate to this, especially since the government wishes to implement a competitiveness element within the framework of the Hungarian National Strategic Reference Framework (currently being formulated), in which a significant role for cities – including Budapest – is envisaged. Finally, as the third new factor, a more actively co-operative policy from the capital city towards other partners would be possible and desirable in terms of public and private sector partnerships. These could offer remarkable development opportunities to this Central European metropolis, being already an organic part of Europe.

A fővárosnak vannak tehát reálisan számba vehető és újfajta megközelítéssel kiaknázható új lehetőségei, amelyekkel megalapozhatja a városfejlődés egy eddiginél dinamikusabb periódusát. Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja ehhez kíván hozzájárulni, amikor a Városfejlesztési Koncepció által lefektetett hosszú távú vízió keretei között megfogalmazza egy középtávon megvalósítható városfejlesztési Magprogram főbb elemeit, miközben a megjósolható források egy részét fenntartja a kerületek, a régió szereplői és a magánszféra által kezdeményezett projektek beépítésének elősegítésére.

A programozás lépései

A Városfejlesztési Koncepción alapuló fejlesztési prioritások olyan, városszerkezetileg jelentős, **kiemelt fejlesztési térségeket** és területileg kevésbé orientált, **tematikus programokat** eredményeztek, amelyek magukba foglalják a középtávon szükséges fejlesztések széles körét. A hét kiemelt térség közös jellemzője, hogy olyan területeket foglal magában, amelyeken a fejlesztések egymást erősítve, szinergiát képezve valósulnak meg. A tematikus programok viszont nem a térszerkezeti elhelyezkedésük miatt jelentősek, hanem a mindennapi, a város működtetésén túlmutató (horizontális) fejlesztéseket fogalmazzák meg, innovatív értékeket képviselve. A tematikus programok az élhetőség, a hatékonyság és a szolidaritás, mint a három fő városfejlesztési érték mentén csoportosítva jelennek meg.

Therefore, Budapest has new opportunities that can be taken into account and can be exploited through a new approach, and with such opportunities the capital might establish an even more dynamic period in its development. The Medium-term Urban Development Programme of Budapest is meant to contribute to this, when – within the framework of a long-term vision contained in the Urban Development Concept – it defines the major elements of its Core Programme, including the most important projects that can be carried out in the medium-term. A proportion of the prospective resources are assumed to be set aside to assist development projects initiated by the city's districts, regional bodies and the private sector.

Formulation of the programme

The development priorities based on the Urban Development Concept result in **priority development areas** that are important from the perspective of urban structure, and **thematic programmes** that are less site-specific. These include the broad range of developments necessary in the medium term. The common characteristic of the seven priority areas is that they include sites in which developments reinforce each other synergically. The thematic programmes however are not significant for their location or spatial characteristics, but describe (horizontal) developments which affect the everyday experience of the city, extending beyond operational concerns and embodying a spirit of innovation. The thematic programmes are categorised according to the three key urban development themes

A kiemelt fejlesztési térségek és a tematikus programok megvalósítása meghaladja a reálisan kalkulálható, a fenntartási típusú fejlesztési feladatokon felüli, kilenc évre prognosztizálható fejlesztési forrásokat. 2005 elején fogalmazódott meg a szűkítésen alapuló projektorientáció igénye, amely széleskörű egyeztetések és vitafórumok révén vált véglegessé. A fővárosi és a kerületi szakági vélemények és civil javaslatok figyelembe vételével jött létre a középtávon stabilnak tekintendő, mindenképpen megvalósítandó fejlesztések összessége, a **Budapest Magprogram.**

A Magprogram azokat az összvárosi érdekű, dinamizáló elemeket tartalmazza, amelyek a főváros 2013-ig prognosztizálható fejlesztési forrásai által biztosítható kereten – beleértve az uniós, az állami, a kerületi és a magántőke részvételét is – nem mutatnak túl. A Magprogram nagyon határozott fejlesztési értékrend mellett fogalmazza meg a projekteket, amelynek részét képezi a közösségi közlekedés előnyben részesítése, a tudásvárosi funkciók megerősítése, az egyes érintettekkel való együttműködés, a környezettudatos gondolkodás a fenntartható városfejlesztés teljes spektrumában.

of liveability, effectiveness and social cohesion.

Tasks related to the priority development areas and thematic programmes exceed the bounds of development budgets projected over nine-year periods and designed for initiatives of an accurately quantifiable character, answering the routine demands of operability and maintenance. A project orientation which met the need to tightly focus its scope – and which was finalised after broad-ranging consultation and discussion forums – was issued at the start of 2005. The **Core Programme of Budapest** – a firm basis for the medium-term in its summation of key developments – came into being after a consultation process which took into account professional opinion at city and district levels, as well as input from civil society.

The Core Programme contains those galvanising elements which serve the interests of the whole city and which do not exceed the limits defining the capital's foreseeable development budget figures – including EU, state and private sector funds – up to 2013. The Core Programme describes projects within a very clearly defined development philosophy, which comprises the promotion of public transport, the reinforcement of 'technopolis' functions, collaboration between individual interest groups, and environmental awareness within the full spectrum of sustainable urban development.

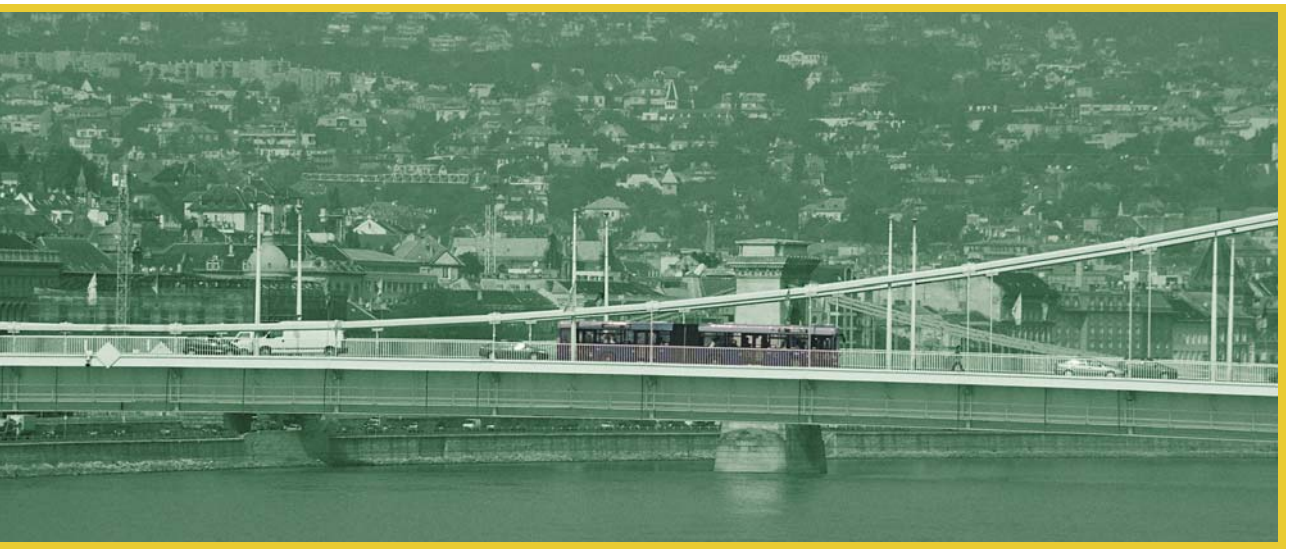

Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja kiemelt fejlesztési térségeinek áttekintése

A középtávú programrendszerben megjelenő fejlesztési feladatok jelentős része térben jól körülhatárolható, a város egy-egy területi egységéhez köthető. A középtávú időszakra kirajzolódnak olyan **kiemelt fejlesztési térségek,** amelyek esetében a fejlesztések egymásra-utaltsága, és egymást erősítő hatása egyértelmű. Ezek a fejlesztések önmagukban, vagy egymással területi szinergiában működve akkor igazán jelentősek, ha jellegüknél, nagyságrendjüknél, kölcsönhatásaiknál fogva nemcsak az adott települési szolgáltatás színvonalát emelik, hanem a város működésének, térszerkezetének alapvető megváltozását is okozzák. A kiemelt térségek tehát olyan, a városszerkezetben jól elkülöníthető területek, ahol 2013-ig jelentős városarculat-alakítási és tudatos városfejlesztési folyamatok valósíthatók meg.

A Városfejlesztési Koncepció, valamint az abból levezetett programok és a ma már konkretizálódó fejlesztések mérlegelésével a következő területi prioritások, kiemelt fejlesztési térségek javasolhatóak:

Overview of the priority areas in the Medium-term Urban Development Programme of Budapest

Focusing development on a limited number of target areas, where more strategic interventions can be realised, might dramatically enhance the effectiveness of the Medium-term Urban Development Programme of Budapest. The prospects for realisation may be increased if the areas in question are linked to any large-scale projects in progress or to be launched in the near future, a development region, or to areas belonging to the Municipality of Budapest. Therefore priority areas are those which can be well-defined, and where development can be completed by 2013 with a significantly positive impact on the urban environment.

After considering the Urban Development Concept, the programmes derived from it and the developments taking shape, the following priority areas can be proposed:

Budapest közösségi közlekedési gerinchálózatának kiteljesítése a 4-es metró megépítésével (az Etele tér és Bosnyák tér között) várhatóan megvalósul 2010-ig. Ez a régóta hiányzó vonal lehetőséget ad az érintett felszíni közterületek minőségi rehabilitációjára is. Ezeken felül is kiemelt jelentőségű a Kelenföldi pályaudvar – Etele tér intermodális központ kiépítésének feladata, nemcsak a budapesti agglomeráció közlekedése, hanem az elővárosi, az interregionális (távolsági) és a nagysebességű vasúti vonal fogadása szempontjából is.

Észak-Budapesten és Budapest határain kívül az M0-ás gyűrű megépülő hídja ugyan enyhülést hozhat a városon belüli dunai hidak szűk kapacitását és az ennek következtében állandósult közlekedési helyzetet tekintve, de középtávon a térség dinamikus fejlődése

Észak Budapest **Northern Budapest**

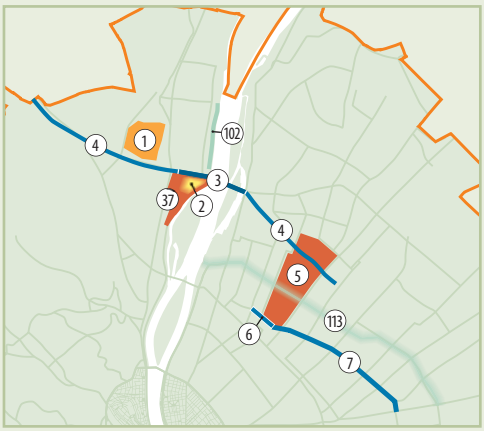

1	**Mocsáros dűlő előkészítése lakásépítésre** Preparing new residential areas at Mocsáros-dűlő
2	**Óbudai Gázgyár rehabilitációja** Brown-field Renewal of Óbuda Gasworks
3	**Aquincumi híd építése** Construction of the Aquincum bridge
4	**Körvasút körút északi szakasza** Northern part of Körvasút ring road
5	**Rákosrendező revitalizációja** Revitalization of Rákosrendező Railway Station
6	**Szegedi úti felüljáró (3-as villamos meghosszabbítása)** Construction of the Szegedi Road flyover (extension of the tramline No. 3)
7	**Nagy Lajos király útja kiszélesítése** Widening of Nagy Lajos király Road
37	**Tudásváros kialakítása** Technopolis development
102	**Római-part árvízvédelme és rekreációs átépítése*** Floodprevention and recreational reconstruction of Római Bank*
113	**Rákos-patak környezetének rendezése*** Reconstruction of the surroundings of Rákos Stream*

4-es metró vonal **Metro Line No. 4**

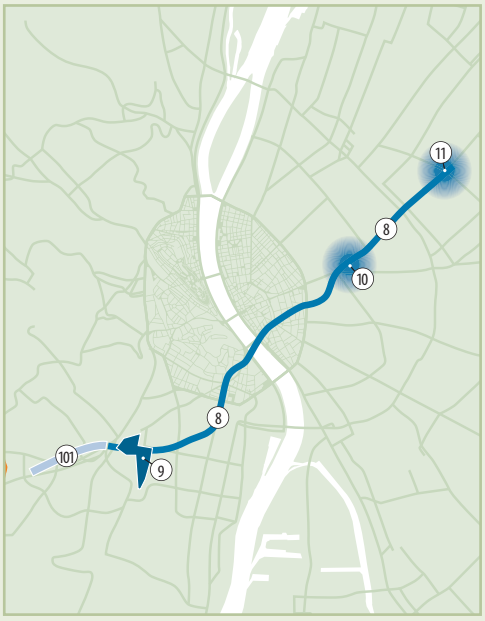

8	**4-es metró (Etele tér - Bosnyák tér)** Metro line No. 4 (Etele Square - Bosnyák Square)
9	**Etele tér intermodális csomópont** Establishment of the intermodal functions in Etele Square
10	**Keleti pályaudvar intermodális csomópont** Establishment of the intermodal function at Eastern Railway Station
11	**Bosnyák tér** Bosnyák Square
101	**4-es metró meghosszabbítása a Virágpiacig*** Extension of Metro line No. 4 to Virágpiac*

Completion of the public transport network by construction of the underground Metro line No. 4 (between Etele and Bosnyák squares) due to be finished by 2010. This long-awaited line also provides the opportunity for the high-quality rehabilitation of the public spaces above ground. The project to build the Kelenföld Railway Station – Etele Square intermodal transport hub is highly important, not only in terms of transport in the Budapest agglomeration, but also in terms of handling suburban, inter-regional and high-speed railways.

The bridge serving the M0 ring motorway (to be built in northern Budapest and outside Budapest) might bring relief, considering the limited capacity of current bridges over the river Danube and the resulting traffic situation. In the medium-term, however, the dynamic development of the region requires construction of the Aquincum bridge (together

szempontjából elkerülhetetlen az Aquincumi-híd (lehetőség szerint a vasúti híd felújításával koordináltan megvalósítandó) megépítése. Az új hídhoz kapcsolódóan, a fejlesztések részét képezi a Körvasúti körút első, északi szakaszának megépítése, amely kapcsolatot teremt a 10-es út és az M3-as autópálya között. Az új közlekedési kapcsolat mentén, elsősorban Budán, jelentős fejlesztések és közterületi rehabilitációk valósíthatók meg (Gázgyár, Mo-

Belváros **City**

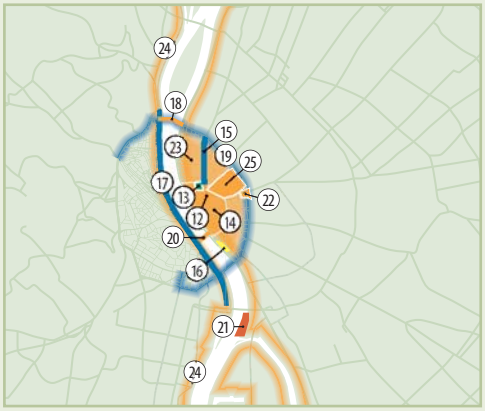

12 **Városháza**
City Hall

13 **Erzsébet tér**
Erzsébet Square

14 **Gyalogos Belváros**
Pedestrian City Centre

15 **Bajcsy-Zsilinszky úti villamos visszaépítése**
Reinstatement of the tramway along Bajcsy-Zsilinszky Road

16 **Közraktárak**
Public Warehouses

17 **Budai Duna parti villamosvonal fejlesztése**
Development of the tramway along the Danube embankment

18 **Margit híd felújítása**
Reconstruction of Margit Bridge

19 **Nagykörúti villamosok cseréje**
Replacement of the trams on the Outer Ring Boulevard

20 **Szabadság híd részleges felújítása**
Partial reconstruction of Szabadság Bridge

21 **Nemzetközi Hajóállomás rendezése**
Provision of the International pier

22 **Blaha Lujza tér megújítása**
Renewal of Blaha Lujza Square

23 **Nagykörúton belüli részleges forgalomcsillapítás**
Partial traffic-restriction within Outer Ring Boulevard

24 **Duna megközelíthetőségének javítása**
Development of the accessibility of the river Danube

25 **Zsidónegyed rehabilitációja**
Rehabilitation in the old Jewish district

with the reconstruction of the railway bridge if possible). In connection with the new bridge, construction of the first, northern section of the Körvasút ring road linking Route 10 to the M3 motorway is part of the development package. Along this new link (primarily in Buda), a considerable amount of development and the upgrading of public areas can be executed Gázgyár (Gasworks), Mocsáros (Marshland), Római part (the Roman Embankment), and beyond this the renewal and change of use of brownfield sites in Angyalföld and Újpest is also envisaged. Northern Buda and Northern Pest development areas are individually viable as development areas, but the twin links between these two areas – the Aquincum bridge and the Körvasút ring road – are of great importance in strengthening the competitiveness of both.

As a location for the most important public institutions and one of the capital's major tourist destinations, Budapest city centre has to be able to accommodate these functions alongside heavy traffic flows and the current state of its general environment and its public spaces. Integrated and comprehensive upgrading of the city centre is one of the medium-term goals. This is to be achieved through radical traffic relief measures, and the improvement of public transport and parking facilities on the one hand, and rehabilitation of public spaces and residential areas on the other, together with the regeneration of green spaces, the revival of retail trade and other development projects.

csáros, Római), de ezen felül a fejlesztési zóna része az angyalföldi és az újpesti barnamezős területek funkcióváltó megújítása is. Az észak-budai és az észak-pesti fejlesztési területek önállóan is életképesek, fejlesztendőek, de rendkívül fontos a két térség közötti kapcsolat, az Aquincumi-híd és a Körvasúti körút, amelyek a területek valódi versenyképességét erősítik.

Budapest Belvárosa a legfontosabb közintézmények helyszíneként és a város egyik fő turisztikai és kereskedelmi célterületeként egyre kevésbé képes e funkciók kiteljesítésére a nagy forgalom és a kedvezőtlen környezeti és közterületi állapotok miatt. Középtávú cél a Belváros komplex, átfogó felértékelése, egyrészt jelentős mértékű forgalomcsillapítással, a közösségi közlekedés fejlesztésével, a parkolás fejlesztésével; másrészt közterületi és lakóterületi rehabilitációval, zöldfelület-rekonstrukcióval, a kiskereskedelem felélesztésével, konkrét fejlesztési projektekkel.

A belső-átmeneti zóna (Keleti-kapu) foglalja magában a város egyik legproblematikusabb, ugyanakkor komoly potenciállal rendelkező térségét: a Középső-Józsefváros végletekig leromlott lakóterületeit, a Kőbányai út belső szakaszának folyamatosan átalakulás alatt lévő barnamezős területét, a városi szövetbe ágyazott, de nem kellő minőségben kiépített zöldfelületeket (a Népligetet és az Orczy-kertet). A térség elkülönülő részeként, a fejlesztési zóna magában foglalja az Élessarok és Örs vezér tere által közrezárt területet – Finommechanikai Művek, illetve az Expo (Vásárváros) területét. A programtérség együttes fejlesztése példát adhat az átmeneti zóna más elemei számára a szociális szempontú lakóterületi, a kulturális-rekreációs és a kereskedelmi-ipari típusú átépülésre, és egyben enyhíti a főváros térbeli kettészakadását eredményező szociális választóvonal élességét.

Belső átmeneti zóna **Inner transitional zone**

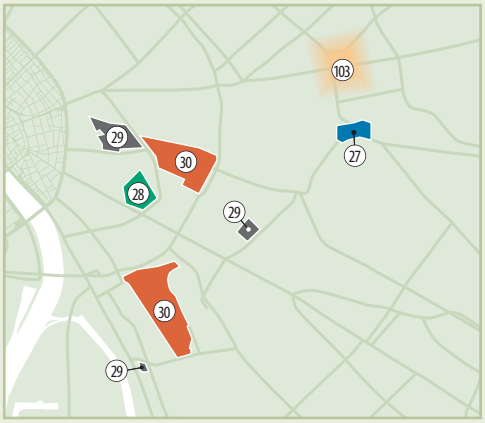

27	**Élessarok rendezése** Permanent traffic rationalisation at 'Élessarok'
28	**Orczy kert fejlesztése** Renewal of Orczy Park
29	**Szociális városrehabilitáció (Magdolna-negyed; Kőbánya)** Social urban rehabilitation (Magdolna-district; Kőbánya)
30	**Barnamezős területek revitalizációja (GANZ; Józsefvárosi pályaudvar; Ferencvárosi pályaudvar)** Urban regeneration on brown-field sites (GANZ; Józsefváros Railway Station; Ferencváros Railway Station)
103	**Örs vezér tere és környéke** Örs vezér Square and surroundings

The inner transitional zone (Eastern Gate) encompasses the area with the highest potential in the city: residential areas in extremely poor condition in Inner Józsefváros; the continually transforming brown-field zone of the inner section of the Kőbányai Road; green areas embedded in the urban fabric but not of the required quality (Népliget, Orczy-kert). A distinct part the development zone contains the Finommechanikai Művek (Precision Engineering Works) and the HUNGEXPO (Budapest International Fair Center), bounded by Élessarok and Örs Vezér Square. The unified development of the programme area can provide a model for socially-focused residential, cultural–recreational and commercial–industrial reconstruction of other parts of the transitional zone. At the same time it can soften the harshness of social fault-lines resulting from zonal divisions across the city.

Dél-Budapest a Belváros déli peremén lévő egyetemek és a kapcsolódó tudásipari intézmények (pl. Infopark) révén a város technopolisz térségének magja. Ehhez új hangsúlyként adódik a Csepel-sziget északi részének komplex, közlekedési és környezeti szempontú fejlesztése, amely erősítheti a déli városrész hozzájárulását a kialakuló új városi térhez. A dél-budapesti térség hangsúlyozottan kezeli a Duna kérdését – pl. a Ráckevei (Soroksári) Duna-ág, a Szabadkikötő területe – azonban a Duna vonala mind a belvárosi, mind az északbudapesti kiemelt térség szerves részét is képezi, így a fejlesztési zónák összességében lefedik a Duna teljes, Budapesten belüli szakaszát.

Southern Budapest is – thanks to the universities and the related technological clusters (e.g. Infopark) – the core of the city's 'technopolis'. Integrated transport and environmental developments on Csepel-Island further serve to emphasise that the southern district can enhance the new city space being created. The Southern Budapest area is placing emphasis on dealing with issues related to the Danube – e.g. the Ráckeve-Soroksár branch of the Danube, the Szabadkikötő area – but the line of the Danube also forms an organic part of the city centre and the North Budapest highlighted area. Thus the combined development zones cover the entire Budapest stretch of the Danube.

Dél-Budapest / **Southern Budapest**

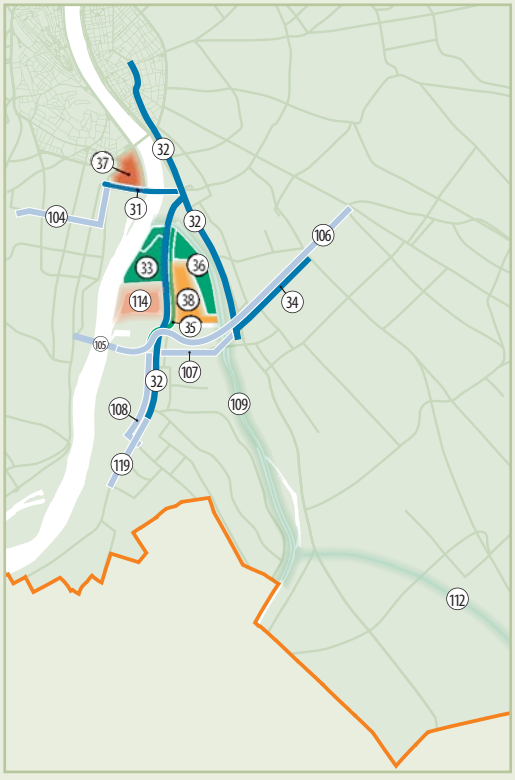

31 **1-es villamos a Fehérvári útig**
Extension of tram line No. 1 to Fehérvári Road

32 **Észak-déli regionális gyorsvasút (Astoriáig)**
North–South Regional Rapid Railway (to Astoria)

33 **Központi szennyvíztisztító**
Central Sewage Treatment Plant

34 **3-as villamos déli meghosszabbítása**
Southern extention of tram line No. 3

35 **Csepeli gerincút**
Gernic Road at Csepel

36 **Észak-csepeli nagy park**
Big public park at Northern-Csepel

37 **Tudásváros kialakítása**
Technopolis development

38 **Csepeli lakóterület kialakítása**
Preparing new residential areas at Csepel-Island

104 **1-es villamos (Etele térig)***
Tram line No. 1 (to Etele square)*

105 **Albertfalvai híd***
Albertfalva bridge*

106 **Körvasút körút déli szakasza***
Southern part of Körvasút ring road*

107 **3-as villamos meghosszabbítása Csepel szigetre***
Extention of tram route No. 3 to Csepel-Island*

108 **Csepel szigeti gerincút***
Gernic Road at Csepel-Island*

109 **Ráckevei-soroksári Duna-ág revitalizációja***
Revitalization at the Ráckeve-Soroksár branch of the Danube*

112 **Gyáli-patak***
Gyál Stream*

114 **Csepeli Szabadkikötő***
Free port at Csepel*

119 **Észak-déli regionális gyorsvasút csepeli meghosszabbítása***
Extension of the North–South Regional Rapid Railway*

Buda központ **Buda Centre**

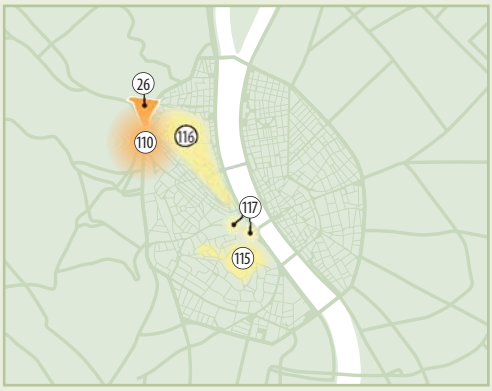

26	**Moszkva tér megújítása** Reconstruction of Moszkva Square
110	**Déli pályaudvar környezetének rendezése*** Reconstruction of the surroundings of the Southern Railway Station*
115	**Citadella és Gellért-hegy*** Citadella and Gellért Hill*
116	**Várnegyed megújítása*** Renewal of Castle district*
117	**Fürdőváros program*** Spa centre programme*

Buda központjaként a Gellért hegy, a Budai vár, a Moszkva tér és a Déli pályaudvar térsége egyre kevésbé képesek megfelelni a komplex forgalmi és turisztikai igények kielégítésének. Közlekedési fejlesztésekre (gyorsvasút, hegyi levezető utak, P+R lehetőségek megteremtése), kiskereskedelmi fejlesztésekre és jelentős közterületi rehabilitációra egyaránt szükség van ahhoz, hogy a kulturált eszközváltási lehetőségek megjelenésével egész Budára vonatkozó érvénnyel javuljanak az életminőség egyes összetevői. Mindemellett a turisztikai látványosságok koordinált fejlesztése szükséges az idegenforgalmi igények minőségi kielégítésére. A Moszkva tér problematikájának megoldását a tér jelentős átalakításán túlmenően részben a téren kívül, Buda egyéb területein (BAH csomópont, Budagyöngye, Hűvösvölgy) is keresni kell.

For Moszkva Square, Gellért hill, the Castle and the Southern Railway Station area, central to Buda, meeting complex traffic requirements presents a growing challenge. Traffic developments such as high-speed trains, roads serving adjacent hills and P+R (park and ride) facilities, as well as retail development and the significant rehabilitation of public spaces are all equally crucial. Together with well designed and co-ordinated opportunities for transfer from one form of transport to another, they make for improvements in the factors governing the quality of life in the whole of Buda. In addition to all this, the co-ordinated development of tourist sights is needed in order to ensure that standards of quality meet the needs of tourism. The solution to the problems of Moszkva Square (aside from its complete reconstruction) must be sought in other areas also (the BAH traffic intersection, Budagyöngye, Hűvösvölgy).

Budapest közvetlen és tágabb városkörnyékén, a metropolisz térben számtalan fejlesztési lehetőség adódik, amelyeket a térség legfontosabb szereplőivel (önkormányzatok, kistérségek, megye, „csapágyvárosok", országos szereplők, magánszféra, stb.) közösen kell feltárni, és középtávon kooperációs formában, partneri viszony alapján megvalósítani. Vonatkozik ez a térség – akár Budapest akaratától, elképzeléseitől függetlenül is – formálódó nagyobb fejlesztési elképzeléseire is. A középtáv első jelentős feladata a térség integrált fejlesztési koncepciójának, ezen belül külön hangsúllyal a közös gazdaságfejlesztési elképzeléseknek a kidolgozása, és ezzel párhuzamosan a fejlesztési elképzeléseket végrehajtani képes regionális intézményi rendszer megerősítése. A további lépések mind ezeken múlnak.

Innumerable development opportunities can be found in the suburbs and surrounding regions of Budapest, as well as in the metropolis itself. These must be explored together with the most important players in the region, and must be realised in co-operation within the medium-term on a partnership basis. The same applies to the region's emerging large-scale development concepts also – in connection with or independently of the concept for Budapest. The first important task in the medium-term programme is the formulation of an integrated development concept for the region – within which common economic development concepts should be given especial weight – together with the strengthening of a regional system of institutions capable of carrying out the development concepts.

Budapest és térsége

Budapest and its environment

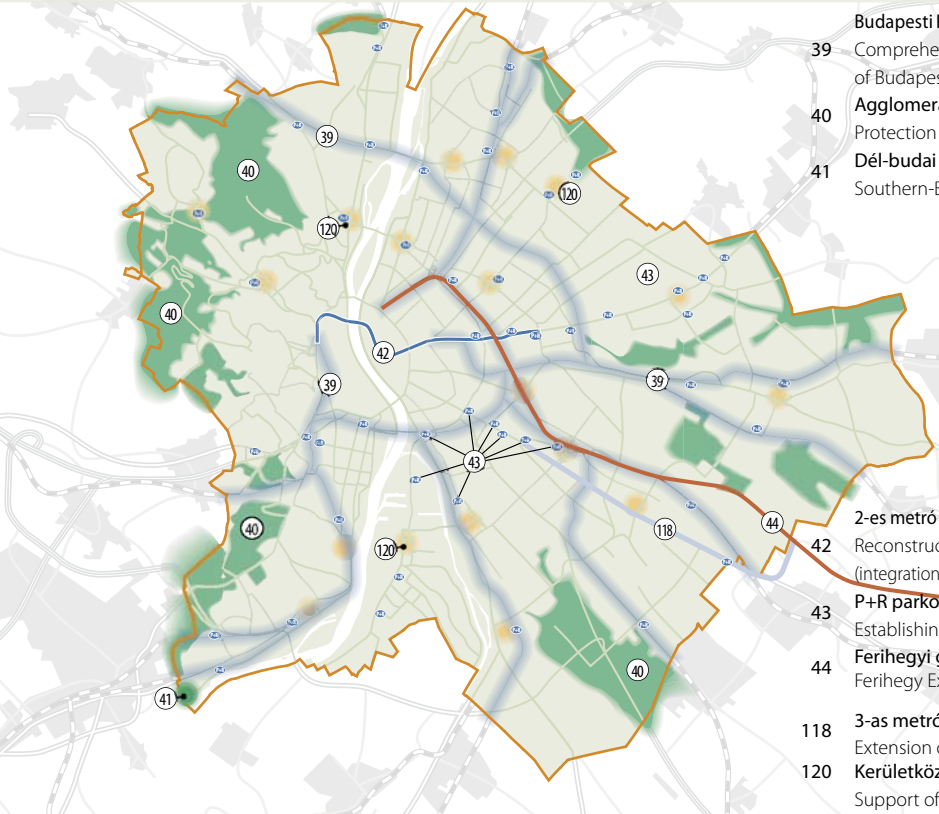

39 Budapesti Közlekedési Szövetség teljes körű kiépítése
Comprehensive realization of Budapest Transport Association

40 Agglomerációs zöldgyűrű védelme
Protection of the agglomeration's green-belt

41 Dél-budai szennyvíztisztító
Southern-Buda Sewage Treatment Plant

42 2-es metró felújítása (átjárhatóság a Gödöllői hévvel)
Reconstruction of Metro line No. 2 (integration with the Gödöllő-bound suburban railway)

43 P+R parkolók építése
Establishing P+R parking places

44 Ferihegyi gyorsvasút
Ferihegy Express

118 3-as metró kivezetése Ferihegyig*
Extension of Metro line No. 3 to Ferihegy*

120 Kerületközpontok rehabilitációjának támogatása*
Support of outer district centres*

A tematikus programok áttekintése

Az egyértelmű térbeli vetülettel nem rendelkező tematikus programok azokat az átfogó fejlesztési témaköröket fedik le, amelyek esetében innovációra és a közvetlen működéshez kötődő fejlesztéseken túl új szemléletre van szükség.

Mindezek alapján az alábbi nagyobb, átfogóbb, innovatív programok javasolhatók a középtávú időszakban, Budapest Városfejlesztési Koncepciójában meghatározott hármas célrendszer csoportosítását alkalmazva.

An overwiew of the thematic programmes

These thematic programmes cover the comprehensive development topics which demand innovation and a new vision extending beyond everyday functional requirements.

On the basis of these, the following large-scale, comprehensive, innovative programmes are proposed in the mid-term, adapted to the threefold goal classification in the Urban Development Concept of Budapest.

Az élhető város érdekében

A közösségi és környezetbarát közlekedés előnyben részesítése

A közösségi közlekedés előnyben részesítése az egyénivel szemben nemcsak a városi élet minőségét javítja, hanem a gazdaság versenyképességére is komoly hatással van, többek között a munkaerő-áramlás javításán keresztül. A regionális szinten is jelentős közösségi közlekedés-fejlesztés célja a kötöttpályás és átjárható rendszerek integrált kialakítása, az egyéni és közösségi közlekedés funkcionálisan elkülönített, kiegyensúlyozott használatára való törekvés szabályozási feltételeinek kidolgozása.

For a liveable city

Give priority to public and environmentally friendly transport

Giving priority to public transport in contrast to personal vehicles not only gives a better quality of urban life, but it also results in economic competitiveness – through improvements in mobility for the working population, for example. On a regional level the development of public transport also means investing in integrated, high-connectivity fixed-tracked public transport systems, formulating the conditions of the regulatory programmes related to functionally separate and balanced personal and public transport.

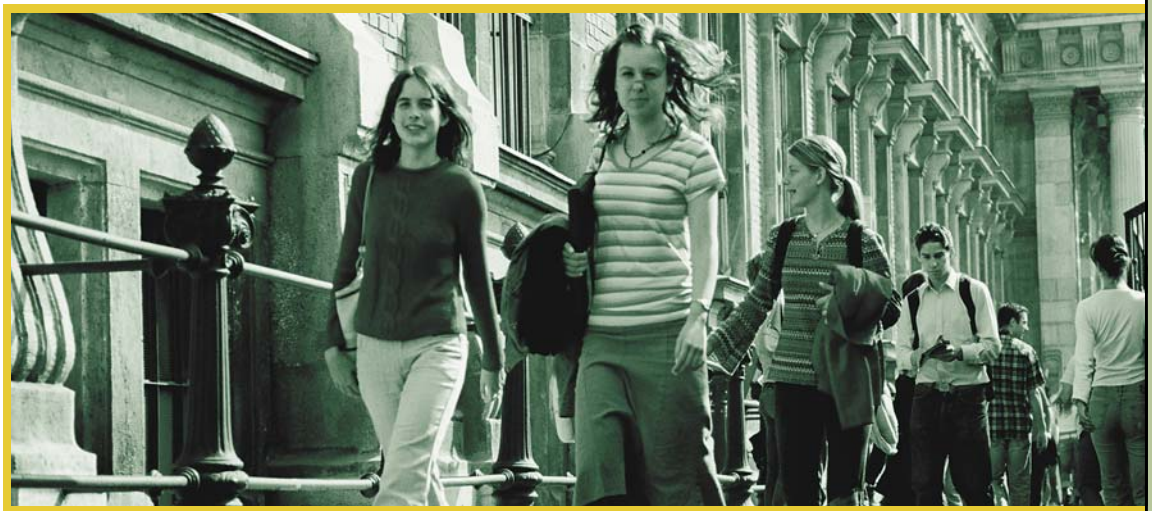

Lakó- és közterületi rehabilitáció felgyorsítása

A főváros élhetőségének és nemzetközi szerepének biztosítása érdekében ki kell alakítani egy olyan rehabilitációs stratégiát, amely differenciáltan kezeli az egyes városrészek funkcióinak kiteljesítését:

- A Belváros, ahol cél a térség egységes elvek mentén való megújulásának biztosítása komplex, kereskedelmi, közterületi és közlekedési elemeket egyaránt tartalmazó megközelítés alkalmazásával.
- Az átmeneti zóna lakóterületei, ahol cél a szociális városrehabilitációs program beindítása a kooperációra kész kerületekkel, a teljesen szegregált városszerkezet elkerülése érdekében.
- A külső kerületek központi részei, ahol cél a rehabilitáció eszközeivel hozzájárulni az alközponti jelleg, forgalomcsillapítás, stb. kialakításához.
- A lakótelepek, ahol cél a rehabilitációs akcióprogramok meghirdetése az állami programokhoz kapcsolódóan, a kerületekkel szoros együttműködésben.

Accelerate the rehabilitation of residential areas and public spaces

To ensure liveability and an international role for the city, a rehabilitation strategy has to be developed which places greater emphasis on moving towards area-based integrated rehabilitation and on rehabilitation of public areas. The possible target areas of these are:

- The centre of Budapest, where the goal is to ensure the regeneration of the area through unified principles applied within a composite approach, harmonising the development of parking, traffic reduction, building reconstruction and retail activity.
- The residential areas of the inner transitional zone, where the goal is to start a social rehabilitation programme with the co-operation of district authorities, in order to avoid completely segregated urban structures.
- Central areas of outer districts, where the goal is to contribute through rehabilitation processes towards the formation of urban identity for subcentres, traffic restriction etc.
- Housing estates, where the goal is to promote rehabilitation action-programmes in connection with governmental programmes, in close cooperation with district authorities.

A város népességmegtartó képességének erősítése városias lakóterületek kialakításával

A piaci folyamatok befolyásolása érdekében a Fővárosnak saját tulajdonú területein elő kell segítenie a városias lakóterületek kialakítását. Ezeknek olyan lakóterületeknek kell lenniük, amelyek képesek reális alternatívát biztosítani a szuburbánus életformával szemben.

A komplex hulladékgazdálkodás rendszerének fejlesztése

A hulladékgazdálkodás az egyik olyan terület, amelyben komoly beruházásokra van szükség a régi uniós tagországok szintjének eléréséhez, mind az infrastruktúra, mind a lakossági szolgáltatások tekintetében. A komplex hulladékgazdálkodás és azon belül a szelektív hulladékgyűjtés teljes körű megvalósítása, az európai uniós elvárások teljesítésén túl is elemi érdeke Budapestnek.

A távfűtési rendszer korszerűsítési programja

A távhő versenyképessége szempontjából alapvetőnek tekinthetőek a gáztarifa rendszerben történő változások, azonban ezen felül komoly beruházásokra van szükség mind a primer mind a szekunder oldalon, hogy a budapesti háztartások mintegy harmadát kitevő távfűtéses lakásokban a fenntartási költségek észrevehetően csökkenjenek.

Strengthening the city's ability to maintain its level of population by developing urban residential areas

In order to influence market trends, the Municipality of Budapest must promote the creation of urban residential areas on sites that it owns. These must be residential areas that are able to offer a realistic alternative to suburban modes of living.

Develop an integrated waste management system

Waste management – together with infrastructure and individuals' daily practices – is one of the areas in which our country has to make huge advances in order to reach the standards of more established member states of the EU. Integrated waste management – and especially the implementation of selective waste collection – is not only expected by the European Union, but is also in the basic interests of Budapest.

Modernise the system for district heating

Regarding the competitiveness of district heating, it is essential to make changes in the system of gas tariffs. Beyond this, however, considerable investment is needed both in primary and secondary aspects in order to achieve perceptible reductions in the running costs of the approximately one-third of Budapest households that receive this form of heating.

Budapest kulturális életének dinamizálása, decentralizálása és demokratizálása

Kiemelt célkitűzés a kulturális fogyasztás demokratizálása Budapesten, minél szélesebb rétegek, korosztályok bevonása a programokon és eseményeken való részvételbe.

A zöldfelületi ellátottság növelése, térségi zöldövezet-fejlesztés

Budapest zöldfelületi ellátottsága rendkívül egyenlőtlen, a kiegyensúlyozottabb rendszer érdekében a rendelkezésre álló zöldfelületek fokozott védelme mellett új találkozási pontokat kell kialakítani a természeti környezettel mind a városon belül, mind pedig az agglomerációban. Ez elsősorban a városrehabilitáció kapcsán, valamint az újonnan beépülő városrészeken – pl. Csepel szigetcsúcs – kialakított nagy parkok segítségével lehetséges, illetve a jelenleginél nagyobb figyelemmel a folyók és patakok adta lehetőségek kiaknázására.

Turisztikai fejlesztések

A turizmus, mint iparág jelentősége a belőle származó jövedelem és a munkahelyteremtés folytán nem csupán városfejlesztési, hanem nemzetgazdasági tekintetben is kiemelkedő. A Program kapcsán elinduló fejlesztések egyben a főváros turisztikai vonzerejét is növelik. – pl. Belváros újjáélesztése – A külön tematikus program azonban mindezeken felül az idegenforgalmi információ-szolgáltatás fejlesztésére, a turisztikai vonzerőt jelentő legfőbb látványosságok rekonstrukciójára, valamint a világviszonylatban is kuriózumot jelentő fürdővárosi arculat erősítésére koncentrál.

Renew, decentralise and democratise cultural life in Budapest

Democratising access to cultural goods is a high profile aim in Budapest, involving the encouragement of members of various social strata and age-groups to participate in programmes and events. The solid expansion of the base of such 'consumers of culture' makes cultural life more vibrant, and reinforces cultural dynamism.

Expand the provision of green spaces; reinforce a regional green-belt

The provision of green space within the city is extremely unbalanced, and in the interests of greater equilibrium, alongside increased protection for existing green space, new meeting points with the natural environment should be created, both within the city and in the agglomeration. As urban regeneration and for newly developed urban quarters – for example, the tip of Csepel-Island – this is primarily possible through the creation of large parks, and by paying greater attention than at present to exploitation of the opportunities provided by streams and rivers.

Develop tourism

Tourism as an industry is important for the revenue it generates and the employment opportunities it creates, not only within the context of urban development, but also that of the national economy. The initiatives which have been started in connection with the Programme – for example, the revitalisation of the city centre – are together increasing the tourist appeal of the capital. However, beyond this, the separate thematic programme concentrates on the development of tourist information services, the reconstruction of the most important tourist sights, and the reinforcement of the capital's reputation as a spa centre – a feature of Budapest which arouses great interest worldwide.

A kiskereskedelmi tevékenység élénkítése

A kereskedelmi tevékenységek legnagyobb része a magántőke aktivitásához kötött, azonban a főváros közvetett eszközökkel és infrastrukturális fejlesztésekkel középtávon elő kell, hogy segítse olyan kiemelten fontos fejlesztési célok megvalósulását, mint a belvárosi kiskereskedelem újjáélesztése, vagy az intermodális csomópontok rendszerének kereskedelmi hasznosítása.

A főbb közútfejlesztések – új hálózati elemek létrehozása

A tematikus program leghangsúlyosabb eleme a fokozott útfelújítások megvalósítása. Ezen felül korlátozott mértékben tartalmaz olyan új hálózati elemeket, amelyek megtalálhatók Budapest Közlekedési Rendszerének Fejlesztési Tervében.

Városrehabilitáció a barnamezős területeken

Az átmeneti zóna közös problémája, de egyben lehetősége is a volt ipari, MÁV és honvédelmi területek hasznosítása. A Fővárosi Önkormányzatnak elsősorban szervezés, koordináció útján kell segítenie abban, hogy a rozsdaövezeti rehabilitációban érdekelt szereplők között meginduljon a kommunikáció, és a közös érdekek alapján egyes területek újrahasznosítása valóra válhasson.

Stimulate retail trade

Trade is mainly connected with the flow of private capital, but the City must in the medium-term – through indirect means and infrastructure projects – promote the realisation of such targeted development goals as the revitalisation of city centre retail activity or the commercial use of the system of intermodal transport hubs.

Major road projects – the creation of new elements in the network

The most prominent part of the thematic programme concerns the intensive road renewal programme. Beyond this it features a limited number of new network elements which are part of the Budapest Transport System Development Plan.

Urban regeneration on brown-field sites

The potential use of sites in the transition zone formerly utilised by industry, the national rail network (MÁV) and the Ministry of Defence is both a problem and an opportunity. Primarily through organisation and co-ordination, the Municipality of Budapest must aid the initiation of communication between parties interested in the rehabilitation of the 'rust-belt', and the renewed use of individual sites for the benefit of all.

A szolidáris város érdekében

A lakhatás szociális feltételeinek javítása

A Fővárosi Önkormányzat lakhatással kapcsolatos feladatai elsősorban a saját tulajdonú bérlakás állomány működtetésére és annak a kerületekkel koordinált bővítésére, valamint a hajléktalan ellátás biztosítására terjednek ki.

For a socially cohesive city

Improve social conditions in the field of housing

The work of Municipality of Budapest related to housing problems covers the utilisation of the stock of dwellings in its ownership in coordination with the district authorities and the guaranteed provision of shelter for the homeless.

A kórházi és szakorvosi ellátás regionális reformja

A Fővárosi Önkormányzat Egészségpolitikai Cselekvési Programjára épülő tematikus program új szemléletet kíván alkalmazni az ellátási nehézségekkel megbirkózó, kórház-finanszírozási problémáktól veszélyeztetett helyzetben. A Program egymásra épülő, konzisztens rendszert alakít ki, mely épít az országos egészségügyi reformra, illetve a Közép-Magyarországi Régió önálló ellátási körzetként való megerősödésére.

Intézmények, közterületek és tömegközlekedési eszközök akadálymentesítési programja

Az akadálymentes környezet megteremtése az esélyegyenlőség eléréséhez vezető út egyik legfontosabb, fizikailag értelmezhető feladata. A Fővárosi Önkormányzatnak fel kell készülnie arra, hogy mind a középület-használat, mind a közterület-használat, mind a közlekedési járműhasználat esetében biztosítsa a törvényi feltételeknek megfelelő akadálymentesítési szintet.

Az oktatás egyenlőtlenségeinek csökkentése

Az általános iskolák tanulói létszámának csökkenése különösen a lakótelepeken, illetve a rosszabb státuszú, szegregáltabb városrészekben következik be a szabad iskolaválasztás, és a korai iskolaelhagyás eredményeképpen. Ennek hatása lehet az osztályok összevonása, illetve az intézménybezárás. A Fővárosi Önkormányzat a saját intézményein keresztül, és más fenntartók által működtetett iskolákkal együttműködve sokat tehet a hátrányos helyzetben lévő tanulók hátránykompenzációjának megoldása érdekében, elsősorban speciális képzések, felzárkóztató programok segítségével.

Reform the regional provision of hospital and specialist healthcare

The Health Policy Action Programme of the Municipality of Budapest aims to introduce a new approach to a public healthcare system struggling with the demands made upon it and endangered by problems related to hospital financing. The Action Programme develops an interdependent and integrated system, relying on national healthcare reform and the consolidation of the Central-Hungarian Region as an independent administrative zone.

The Implementations a programme to make institutions, public spaces and public transport vehicles more easily accessible

Creating an easily accessible environment is one of the most important, physically definable tasks in achieving equal opportunities. The Municipality of Budapest must be prepared to guarantee a level of unimpeded access to public institutions, public spaces and public transport vehicles which satisfies statutory requirements.

Reduce inequalities in education

The fall in the number of pupils at elementary schools especially affects housing estates and disadvantaged areas of the city segregated from their surroundings, caused by parents' right to choose other schools and pupils terminating their education early. This results in the amalgamation of classes, or school closures. Through its own institutions, as well as in co-operation with schools operated by other bodies, Municipality of Budapest can alleviate the disadvantages experienced by students in underprivileged surroundings, primarily through special training and remedial programmes.

A hatékony város érdekében

Az innovativitás, a tudásváros funkció erősítése

Kelet-Közép-Európában egyre jobban körvonalazódnak a nagyvárosi térségek fejlődési irányai. Ebben a kontextusban Budapestnek – miután kivételesen jó geopolitikai pozícióval rendelkezik – ki kell alakítania a saját profilját. Jelen program a tudásalapú gazdaság kulcsintézményeire koncentrál, amelyek a leginnovatívabb termelési tényező, a tudás felkarolásával a legmagasabb hozzáadott értéket képesek hosszú távon is biztosítani a város fejlődéséhez.

A kis és középvállalkozások (KKV) fejlődésének elősegítése, tudatos gazdaságfejlesztés

A főváros anyagi jólétét, fejlődését, és lakóinak megélhetését jelentős részben a magánszféra biztosítja. Ezen belül számottevő arányt képviselnek a kis- és középvállalkozások, melyek versenyhelyzete meghatározó az egész város működésére, dinamizmusára nézve. A jövőben aktívabb és tudatosabb gazdaságszervező tevékenységre van a Fővárosi Önkormányzatnak szüksége ahhoz, hogy a már meglévő adottságait még pozitívabb eredményekké változtassa. Ehhez járulnak hozzá olyan intézkedések, melyek főleg szervezési, koordinációs, marketing feladatok végrehajtását jelentik, és nem annyira anyagi, mintsem humánerőforrás igényűek.

For an effective city:

Strengthen innovation; establish a 'technopolis' area

In Central Europe the developmental directions of metropolis-dominated regions are becoming clearer. In this context Budapest has to utilise – through its geopolitical position – its existing advantages. This programme concentrates on the key organisations of a knowledge-based society. This is based on the promotion of the most innovative factor of production: knowledge. This can bring the highest added value to the long-term development of the capital.

Aid the development of small and medium-sized enterprises (SMEs); guided economic development

A significant proportion of the welfare, development and existential needs of Budapest residents are provided by the private sector. Within this, the functioning and dynamism of the whole capital is influenced by the market conditions experienced by a multitude of SMEs. In the future the Municipality of Budapest has to engage in more active and targeted economic intervention, to shape the existing fundamentals towards the achievement of more positive results; activities such as organising, co-ordinating and marketing contribute to this. These are less financially intensive, and more human resource-oriented.

A szakképzési struktúra átalakítása, a tudásgazdaság igényeihez igazítása a budapesti agglomerációra is kiterjedően

A Fővárosi Önkormányzat számára alapvető fontosságú, hogy a rendkívül gyorsan változó munkaerőpiacon versenyképes maradhasson. Ennek érdekében a Fővárosi Önkormányzatnak biztosítania kell regionális, térségi, és kerületi szinten a képzési lehetőségek és az intézményi kapacitások koordinálását a piaci igényeknek megfelelően.

A közigazgatás, az oktatás és a könyvtárhálózat informatikai hátterének fejlesztése

Budapest a szélessávú európai gerinchálózat tagjaként fontos része a világhálónak, s a jól felkészült hazai szakembereknek és az üzleti háttérnek köszönhetően lépést is tart a technikai követelményekkel. A felhasználói oldalon azonban rengeteg kihívásnak kell még megfelelni, annak is több szegmensében: egyrészt a lakosság számítógép-, és internet-ellátottsága, másrészt a használathoz szükséges alapvető számítógépes ismeretek és nyelvtudás terén. Mindkét szempontból (számítástechnikai-, és nyelvismeret) fontos szerepet kapnak azok az intézmények, amelyek a fenti, humán oldali feladatokat látják el, azaz az iskolák, és egyéb művelődési intézmények, pl. könyvtárak.

Transform the structure of vocational education; adjustment to the demands of the knowledge based economy, extending outwards to Budapest's agglomeration

The Municipality of Budapest considers it vitally important to remain competitive in an extraordinarily fast-changing employment market. With this in mind, the Municipality of Budapest must provide co-ordination at regional, area and district levels of training opportunities and institutions' capacities, in accordance with the needs of the market.

Develop the IT environment of public administration, education and the library network

Budapest, as a member of the European 'backbone' network, forms a very important part of the World Wide Web. Thanks to highly trained domestic professionals, and to its economic base, Budapest can keep up with current technological demands. On the user side, there are still many issues to cope with: on the one hand, the state of supply of computers and internet-connection to residents, and on the other hand vitally important knowledge of basic computer technology and of foreign languages. In both of the latter (computer technology and language knowledge), institutions play a very important role. These are the places (schools, libraries and other cultural/ educational institutions) which undertake the socially-oriented tasks mentioned above.

A Budapest Magprogram

A térbeli és tematikus programokban felsorolt fejlesztések közül, szakmai egyeztetések és vitafórumok eredményeképpen megtörtént a középtávú időszakra vonatkozóan mindenképpen megvalósítandó, pénzügyi keretek szerint finanszírozható feladatok lehatárolása. Azon fejlesztéseké, amelyek biztosítják a főváros számára az akut, leginkább súlyos városi problémák megoldását, és lehetőséget teremtenek a további, dinamikus fejlődési pályák kialakítására. A fejlesztéseknek ezt a körét az alábbiakban kifejtett Budapest Magprogram fogja össze.

The Core Programme of Budapest

Following meetings between professionals and discussion forums, tasks that inevitably must be carried out in the medium-term – considering the financial burdens as well – have been identified among the projects listed in the area-based and thematic programmes, the development of which will provide solutions to the city's acute problems and make it possible to create further, dynamic development strategies. This group of developments is described in the Core Programme of Budapest below.

A Magprogram alapvető értékválasztásokat tartalmaz a Városfejlesztési Koncepciónak, valamint az EU fenntarthatósági és versenyképességi célkitűzéseinek megfelelően:

- kiemelten kezeli a közlekedés kérdését, mint a fővárosi felelősségi kör egyik legfontosabb elemét, döntően közösségi közlekedési irányultsággal,
- kiemelten kezeli a városi közterületek állapotának javítását, mint a városi életminőség alapkérdését,

The Core Programme makes fundamental value judgments based on the Urban Development Concept, in line with the EU's targets for sustainability and competitiveness:

- it highlights the question of transport as one of the crucial elements within the city's sphere of duties, primarily focusing on public transport
- it highlights the upgrading of public spaces as the fundamental issue for the quality of urban life

- hangsúlyt helyez olyan nem infrastruktúra jellegű versenyképesség növelő beavatkozásokra, amelyek a ráfordításhoz képest nagymértékű hozzáadott értéket eredményeznek,

- a térszerkezetet tekintve kiemelten kezeli a kereskedelmi és turisztikai szempontból megújuló Belváros, valamint a Világörökség részét képező helyszínek élhetőségének és turisztikai vonzerejének növelését, illetve az észak-budapesti és dél-budapesti technopolisz térségek fejlődését.

A fenti fő szempontok alapján, Budapest Városfejlesztési Koncepciója célrendszerét követve, a Magprogram az alábbi célokat (prioritásokat) fogalmazza meg, és rendel hozzá intézkedéseket, majd fejlesztési programelemeket:

- it emphasises those non-infrastructural interventions which enhance competitiveness and result in high added value

- in terms of spatial design, it strongly emphasises the renaissance of the city centre as a backdrop to commerce and tourism, enhancement of the liveability and tourist appeal of the World Heritage Site areas, and development of the Northern and Southern Budapest 'technopolis' zones.

The Core Programme is a summary of development programmes and large-scale projects. Its priorities follow the system of goals set by the Urban Development Concept of Budapest.

1. Dinamikus gazdaság

A prioritás célja az eddig a Fővárosi Önkormányzat által csak korlátozottan felvállalt gazdaságélénkítő, koordinatív szerepek erőteljesebb megjelenése révén a gazdasági szféra szereplőinek összehangolása, a potenciális technopolisz térségek kialakításának segítése, a fővárosi feladatkörben szereplő oktatási formák révén az emberi erőforrás-fejlesztés.

A város és a régió tudásvárosi funkcióinak erősítése

Az EU által a lisszaboni folyamat keretében célul kitűzött **tudásalapú fejlődés** különösen fontos a Közép-Magyarországi Régióban, illetve Budapesten. A tudásváros funkció erősítése keretében törekedni kell az egyetemi, a gazdasági valamint a kormányzati szféra szervezetei közötti kapcsolatépítésre, a régió számára húzóerőt jelentő klaszterek megalapozására, tudományos park és technopolisz városrész fejlesztések támogatására. Az innovációs erőforrások fejlesztése a Régió minél hamarabb kidolgozandó egységes gazdaságfejlesztési stratégiáján kell, hogy alapuljon, amelynek megalkotása és koordinált végrehajtása versenyképesebbé teszi a fővárost és térségét a környező európai metropolisz régiók versenyében.

Törekedni kell a régió **szakképzési struktúrájának** átalakítására a szakképzési kínálat megfelelő koordinációjával, a csúcstechnoló-

1. Dynamic economy

The Municipality of Budapest's role as co-ordinator and promoter of economic activity has up to now been limited, but by strengthening this aspect of its work, the aims of the priority can be achieved. These aims are to co-ordinate players in the economic sphere, to aid the emergence of potential 'technopolis' areas and – through educational measures within the Municipality of Budapest's remit – to develop human resources.

To strengthen the city's and the region's 'technopolis' functions

Within the framework of the EU's Lisbon Agenda, one of the most important aims in the Central Hungary Region and in Budapest is the **development of a knowledge-based economy.** Within the context of strengthening 'technopolis'

functions, it is necessary to build links between university, governmental and commercial bodies, to agree on the establishment of the technology clusters which can power regional growth, and to support the development of science parks and urban 'technopolis' quarters. The development of innovation resources must be based on a unified economic development strategy formulated for the Region as a matter of urgency. The creation and co-ordinated execution of this strategy would help to strengthen the city and its neighbouring region in its competition with surrounding European metropolitan regions.

gia alkalmazásával, a szakképzésben résztvevők versenyképes ismereteinek bővítésével. A szakképzési és felnőttképzési rendszerek tudásgazdaság igényeihez történő igazításának részét képezi a megfelelő monitoring- és utánkövető rendszerek kiépítése is.

A repülőtér elérhetőségének javítása

A Magprogram részeként alapvető és ciklusokon átívelő infrastrukturális fejlesztési elem Budapest nemzetközi repülőtere kötöttpályás kapcsolatának kiépítése. A **Ferihegyi gyorsvasút** első lépésben a MÁV hálózatában, hosszabb távon pedig a 3-as metró meghosszabbításaként (az eltérő funkció miatt a vasút fenntartása mellett) kell, hogy működjön. A vasúti beruházás finanszírozása alapvetően állami feladat, de a Fővárosi Önkormányzatnak megvalósítható megoldásokkal a projekt mögé kell állnia. A projekt akár Kohéziós Alap projektcsomagként is értelmezhető, amennyiben az egymásra épülő, több ütemű gyorsvasúti, nagyvasúti és metróval történő feltárás és a kapcsolódó közútfejlesztés finanszírozásában erős partnerség hozható létre.

Efforts must be made to reconfigure the region's **structure of vocational training** by adequate co-ordination of the provision of training, the use of high technology and the broadening of knowledge of competitive practices among participants in training. The formulation of adequate monitoring and appraisal procedures is also a part of an information economy-based professional and adult training system.

To improve the accessibility of the city's airport complex

One of the Core Programme's basic and long-range infrastructural elements is the construction of rail links with Budapest International Airport. In the medium-term, the **Ferihegy Express** must operate on the MÁV (Hungarian National Railway) line. In the long-term, it must operate as an extension of the underground Metro line No. 3, in parallel with the railway. The Ferihegy Express project is primarily a state investment, but the Municipality of Budapest must support it with feasible solutions. The project can be regarded as part of the Cohesion Fund package, if a strong partnership can be created to finance the integrated rapid rail, national rail and underground developments, as well as the linked road improvements.

A város turisztikai befogadó képességének javítása

A főváros **turisztikai potenciáljának** növelése érdekében jelentős beruházásokat kell végrehajtani, amelyek nagyrészt a magánszféra feladatai (pl. a **Nemzetközi Hajóállomás infrastruktúráinak biztosítása).** A Fővárosi Önkormányzat már abban az esetben is jelentősen javíthatja a turisztikai ágazat bevételi szaldóját, ha a városmarketing feladatát a jelenleginél komolyabban képviseli. Erősíteni kell a **város- és régiómarketing tevékenységét** mind külföldön, mind belföldön – a turizmus élénkítésére és a potenciális befektetők vonzására – a hatékonyabb tájékoztatás és Budapest, illetve a Közép-Magyarországi Régió önreklámja révén. A városmarketing alapvető pillére minden olyan európai városnak, amely saját területét ajánlani akarja az idegenforgalom, a befektetések és az ismertség fokozására hagyományos eszközök mellett a legmodernebb virtuális módszerekkel is.

A marketingnek szerves része továbbá a városon belüli tájékoztató rendszerek hatékonyságának növelése, a városba utazó turisták, és a városlakók megfelelő szinten történő informálása a városi tereken, közlekedési eszközökön. Kiemelt cél a tájékoztató funkciók biztosítása a kapufeladatokat ellátó térségekben (autópályák bevezető szakaszai, pályaudvarok, reptér), hogy az érkező turisták megfelelő tájékoztatásban részesüljenek.

To promote the city's role as a tourist centre

Important projects must be executed in order to improve the capital's **tourist potential,** which is mainly the task of the private sector (e.g., the provision of infrastructure for the **International Pier).** The Municipality of Budapest can significantly increase income from the tourist sector if it pursues a more assertive marketing policy than at present. **City and region-wide marketing activities** must be improved both at home and abroad – through more effective publicity and the marketing of Budapest and the Central Hungarian Region – in order to stimulate tourism and attract potential investors. Marketing – by traditional as well as the most technologically advanced means – is a basic pillar in the strategy of every city which seeks to increase tourism, investment and recognition for its region.

Increasing the effectiveness of the information distribution system within the city is also an integral part of city marketing. An appropriate degree of information has to be provided in public places and on the public transport network to both tourists and residents alike. A highlighted target is the provision of information at points which serve as gateways to the city (e.g. approach sections of motorways, railway stations and airports), to ensure that arriving tourists receive appropriate orientation.

A barnamezős területek revitalizációja (PPP projektek)

A barnamezős területek közül kármentesítést kell végrehajtani a legnagyobb potenciállal rendelkező, fővárosi érdekeltségű területeken. Ez elsősorban az **Óbudai Gázgyár** területét jelenti. A terület hasznosításának, funkcióbővítésének előkészítő feladatait kulturális, illetve egyéb (pl. tudásvárosi) célok érdekében el kell végezni, a revitalizációs projektet el kell indítani. Az egybefüggő, kevés tulajdonossal bíró, nem, vagy csak részben fővárosi tulajdonú barnamezős területek revitalizációjának elősegítése Budapest versenyképességének egyik alappillére. Ezeken a területeken a PPP konstrukciók megvalósítása indokolt lehet, a Fővárosi Önkormányzat szerepe a koncepcionális és a szabályozási háttér készítésében való partnerség és a fejlesztések során betöltött aktív koordináció az érintettek között. (pl. GANZ terület, EXPO – Vásárváros, Rákosrendező, Józsefvárosi, Ferencvárosi pályaudvar egyes területei).

To revitalise brown-field sites (PPP-type projects)

Those brown-field sites in Municipality of Budapest ownership which have the best development potential must be decontaminated to turn their currently negative influence on the cityscape to positive effect. This applies first and foremost to the site of the **Óbudai Gázgyár** (Óbuda Gasworks). Preparatory work related to the utilisation and broadening of land use categories on the Gázgyár site has to be carried out with the promotion of cultural and other (e.g. 'technopolis') uses argue for the site's reclassification and the launch of the revitalisation project. One of the basic pillars of Budapest's drive for competitiveness is the revitalisation of brown-field sites which are in the possession of a small number of owners but contiguous, not owned by or only partly owned by the Municipality of Budapest. In such cases PPP (public-private partnership) constructions may be justified. The Municipality of Budapest's role would be partnership in the formulation of the conceptual and regulatory context, and active co-ordination between interested parties in the course of such projects (e.g. the formerly industrial GANZ site, HUNGEXPO – Budapest Fair Centre –, and the sites related to the Rákosrendező, Józsefváros and Ferencváros underused railway stations).

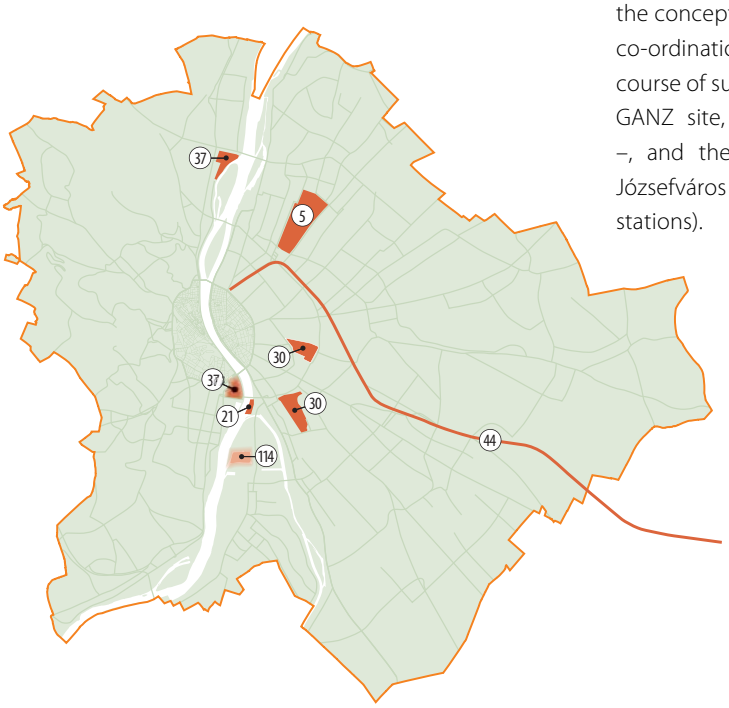

5 **Rákosrendező revitalizációja**
Revitalization of Rákosrendező Railway Station

21 **Nemzetközi Hajóállomás rendezése**
Provision of the International pier

30 **Barnamezős területek revitalizációja (GANZ; Józsefvárosi pályaudvar; Ferencvárosi pályaudvar)**
Urban regeneration on brown-field sites (GANZ; Józsefváros Railway Station; Ferencváros Railway Station)

37 **Tudásváros kialakítása**
Technopolis development

44 **Ferihegyi gyorsvasút**
Ferihegy Express

114 **Csepeli Szabadkikötő***
Free port at Csepel*

2. Integrált, közösségcentrikus közlekedés

A prioritás célja a tömegközlekedés előnyben részesítése, az amúgy is túlterhelt város autóforgalmának racionalizálása, mégpedig lehetőleg a személygépkocsik városhatárhoz minél közelebb való megállításával, parkolásfejlesztéssel. Kiemelt feladat a kötöttpályás közösségi közlekedési rendszerek fejlesztése az átjárhatóság szempontjainak figyelembe vételével.

A kötöttpályás közösségi közlekedés fejlesztése

A Program egyik legfontosabb célja a **kötöttpályás közlekedési rendszerek hálózatszemléletű fejlesztése.** A tervezett fővárosi fejlesztésekhez az újonnan megnyíló Kohéziós Alap lehetőségek 2007-től kiemelten hozzájárulnak megfelelően előkészített projektek megléte esetén. A Magprogram azokat a már elkötelezettség alatt álló, illetve összvárosi szempontból jelentős elemek megvalósítását javasolja, amelyek a közösségi közlekedés maximális előnyben részesítésén alapulnak és javítják a város élhetőségét, használhatóságát.

A tömegközlekedési hálózat alapvető fontosságú kiterjesztéseként a középtávú időszakban megvalósításra kerül a **4-es metró** Kelenföld, Etele tér – Baross tér, illetve Baross tér – Bosnyák tér közötti szakasza. A metró építésénél indokolt az északi és déli szakaszok továbbvezethetőségének, átjárhatóságának biztosítása akár **agglomerációs gyorsvasúti szerep** ellátásával is. A Magprogram javasolja, hogy a leendő Észak-Déli Regionális Gyorsvasút **(5-ös metró)** első, új hálózati elemet megvalósító ütemének építése középtávon kezdődjön meg (Csepel / Pesterzsébet-felső – Kálvin tér – Astoria szakaszokkal), abban az esetben, ha Kohéziós Alap támogatás nyerhető el a költségek legalább 75%-ának fedezésére.

2. Integrated, public-oriented transport

The priority's goal is to favour public transport and to rationalise the flow of private vehicles on an already overcrowded city road network by stopping cars as close as possible to the city's periphery, together with the development of related parking facilities. A highlighted task is the development of the fixed-track transportation network, with special attention to ease of transfer to and from the system.

To develop the public rail network

One of the most important aims of the programme is the **development of the fixed-track public transportation network.** From 2007, the recently initiated Cohesion Fund measures will – in the case of well-prepared projects – make a particularly significant contribution to planned developments within the capital. The Core Programme recommends realising those projects which are based on maximising the potential of public transport and that can improve the liveability and usability of the city.

The expansion of the public transport network is of fundamental importance, and in the medium-term the completion of sections of **underground Metro line No. 4** – between Kelenföld, Etele Square and Baross Square, and between Baross Square and Bosnyák Square – will contribute to this. As part of the construction of this line, its extension northwards and southwards should be justified, leading to the provision of a **rapid rail system for the agglomeration.** The Core Programme recommends that the first construction phase of the proposed North–South Regional Rapid Rail Line **(Metro line No. 5)** be commenced in the medium-term, provided resources from the Cohesion Fund can be gained to cover at least 75% of the costs. This phase would be the sections between Csepel-Island / Pesterzsébet-felső Kálvin Square and Astoria.

3 **Aquincumi híd építése**
Construction of the Aquincum bridge

4 **Körvasút körút északi szakasza**
Northern part of Körvasút ring road

6 **Szegedi úti felüljáró (3-as villamos meghosszabbítása)**
Construction of the Szegedi Road flyover (extension of the tramline No. 3)

7 **Nagy Lajos király útja kiszélesítése**
Widening of Nagy Lajos király Road

8 **4-es metró (Etele tér – Bosnyák tér)**
Metro line No. 4 (Etele Square – Bosnyák Square)

9 **Etele tér intermodális csomópont**
Establishment of the intermodal functions in Etele Square

10 **Keleti pályaudvar intermodális csomópont**
Establishment of the intermodal function at Eastern Railway Station

11 **Bosnyák tér**
Bosnyák Square

15 **Bajcsy-Zsilinszky úti villamos visszaépítése**
Reinstatement of the tramway along Bajcsy-Zsilinszky Road

17 **Budai Duna parti villamosvonal fejlesztése**
Development of the tramway along the Danube embankment

19 **Nagykörúti villamosok cseréje**
Replacement of the trams on the Outer Ring Boulevard

27 **Élessarok rendezése**
Permanent traffic rationalisation at 'Élessarok'

31 **1-es villamos a Fehérvári útig**
Extension of tram line No. 1 to Fehérvári Road

32 **Észak-déli regionális gyorsvasút (Astoriáig)**
North–South Regional Rapid Railway (to Astoria)

34 **3-as villamos déli meghosszabbítása**
Southern extention of tram line No. 3

39 **Budapesti Közlekedési Szövetség teljes körű kiépítése**
Comprehensive realization of Budapest Transport Association

42 **2-es metró felújítása (átjárhatóság a Gödöllői hévvel)**
Reconstruction of Metro line No. 2 (integration with the Gödöllő-bound suburban railway)

43 **P+R parkolók építése**
Establishing P+R parking places

101 **4-es metró meghosszabbítása a Virágpiacig***
Extension of Metro line No. 4 to Virágpiac*

104 **1-es villamos (Etele térig)***
Tram line No. 1 (to Etele square)*

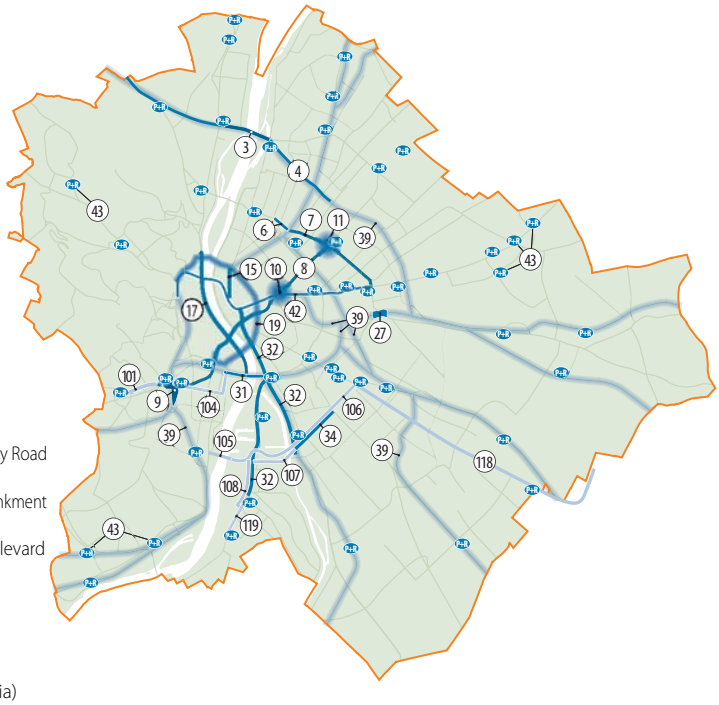

105 **Albertfalvai híd***
Albertfalva bridge*

106 **Körvasúti körút déli szakasza***
Southern part of Körvasút ring road*

107 **3-as villamos meghosszabbítása Csepel szigetre***
Extention of tram route No. 3 to Csepel-Island*

108 **Csepel szigeti gerincút***
Gernic Road at Csepel-Island*

118 **3-as metró kivezetése Ferihegyig***
Extension of Metro line No. 3 to Ferihegy*

119 **Észak-déli regionális gyorsvasút csepeli meghosszabbítása***
Extension of the North–South Regional Rapid Railway*

Alapvetően fontos fejlesztés a kötöttpályás közlekedésben a **budai Duna-parti 19-es villamos déli meghosszabbítása** az Infoparkig, valamint még a 4-es és az 5-ös metró megépítése előtt összekötése a 17-es vonallal. Ilyen módon kis befektetés révén létrejön egy összefüggő villamosvonal a budai Duna-parton. A projektnek PPP alapon célszerű tartalmaznia a Műegyetem rakparton létrehozható mélygarázs beruházását is.

A Belváros revitalizációjának és a Kiskörút fejlesztésének fontos eleme a potenciálisan Kohéziós Alapból támogatható Bajcsy-Zsilinszky úti villamos-visszaépítés, és távlati összekötése a 14-es vonallal. A projekt hozzájárul a Belváros forgalomcsillapításához, a villamoshálózat rendszerének fejlesztéséhez, és újjáéleszti a Bajcsy-Zsilinszky út térségét.

A vitally important part of the development of rail-based transport is the **southwards extension of the No. 19 tramway along the Danube embankment** as far as Infopark. In addition, it needs to be connected to the No. 17 route before completion of Metro lines No. 4 and No. 5. thus an integrated tram route along the bank of the Danube can be created at relatively low cost. It would be advisable to include in the project the construction (as a PPP element) of an underground car park on the Technical University Embankment.

An important element in the revitalisation of the city centre and the development of the Kiskörút (Inner Ring Boulevard) is the reinstatement of the tramway along Bajcsy-Zsilinszky Road, and its future linkage to the No. 14 tram route. This project – which may receive financing from the Cohesion Fund – will contribute to the reduction in traffic in the city centre, and the revitalisation of the Bajcsy-Zsilinszky Road area.

Javasolt az 1-es villamos Kohéziós Alap keretében történő meghosszabbítása az Etele térig, illetve forráslehetőségek függvényében a 3-as vonal déli kiterjesztése, amely első ütemben Pesterzsébet-felsőt, míg a későbbiekben (a programidőszakon túl) Csepelt is elérné.

A Nagykörút villamosainak cseréje lehetőséget biztosít a legfontosabb budapesti villamosgyűrű minőségi átalakulására, hozzájárulva a Körút revitalizációjához is. A felszabaduló járművek egy része pedig – átmeneti megoldásként – az új hálózati elemek (Bajcsy-Zsilinszky úti vonal, budai rakparti villamos) járművel való feltöltését teszik lehetővé.

The extension of tram route No. 1 as far as Etele Square (with finances from the Cohesion Fund) is recommended, as is – depending on the finances available – the southwards extension of route No. 3. The latter would extend as far as Pesterzsébet-felső in the first construction phase, and later (beyond the Programme's timescale) as far as Csepel-Island.

Replacement of the trams on the Nagykörút (Outer Ring Boulevard) will result in the qualitative transformation of the city's most important tram circuit, and also contribute to the revitalisation of the Boulevard itself. A proportion of the replaced vehicles can – as a temporary measure – be employed on new sections of the network (the Bajcsy-Zsilinszky Road route and the Buda embankment line).

A kettes metró átépítése középtávon befejeződik, megtörténik a járműcsere. Az átépítés és a járműbeszerzés során szem előtt kell tartani a Gödöllői HÉV-vel való átjárhatóság biztosítását, ezzel is csökkentve az Örs vezér téri kényszerátszállások egy részét. Az **átjárható rendszerek** kiépítésére Kohéziós Alap források remélhetők.

A budapesti harántoló kapcsolatok és csomópontok fejlesztése

A középtávú időszakban állami és EU finanszírozásban sor kerül az M0 keleti szektor (gödöllői átkötéssel) és az M0 északi szektor (Váci út – 11-es út, új Duna híddal) megépítésére. E nagy jelentőségű fejlesztések jelentősen csökkenthetik a fővároson

In the medium-term the reconstruction of Metro line No. 2 will be completed, and rolling stock will be replaced. While carrying out the construction work and vehicle procurement, it will be necessary to ensure integration with the Gödöllő-bound HÉV (suburban railway), which would reduce the number of journeys interrupted by a change at Örs vezér Square. Development of these **linking systems** can hopefully be financed with resources from the Cohesion Fund.

To develop Budapest's transverse links and transport hubs

In the medium-term the construction of the eastern section of the M0 orbital motorway (connecting to Gödöllő) and the M0 northern

átmenő forgalmat – elsősorban a teherforgalmat, nem jelentenek azonban megoldást a város agglomerációs és belső forgalmának problémáira. Utóbbiak mérséklésére a középtávú időszakban (2008-tól) meg kell kezdeni a Körvasúti körút északi részének, a 10-es út és az M3-as autópálya közötti szakasznak az építését, az Aquincumi Duna híddal. A híd városi hídként kell, hogy készüljön, amely kötöttpályás közlekedést is biztosít városi és elővárosi vasút (villamos) számára.

A Körvasúti Körút továbbépítése az M3 utáni pesti szakaszon rendkívül forrásigényes, kisajátításokkal terhelt feladat, ezért középtávon reálisan csak olyan fejlesztések képzelhetők el, amelyek a szűk keresztmetszetek oldásával biztosítják a Körvasúti Körút funkcióinak működését:

- Nagy Lajos király útja szélesítése
- Szegedi úti felüljáró megépítése
- Az Élessarok térségének végleges rendezése

Középtávon Csepel északi térségének beépítése nem indokolja egy új déli híd megépítését, ellenben szükség van az észak-déli irányú közlekedés legszűkebb keresztmetszetét jelentő Kvassay út – Soroksári út – Könyves Kálmán körút csomóponti térségének fejlesztésére. A középtávon beépülő Csepel-Észak és a Soroksári út menti területek megnövekedő forgalmi igényeinek kielégítésére a **Kvassay áttörés** és a kapcsolódó P+R parkoló megépítése szükséges.

Intermodális csomópontok

Az intermodalitás a közösségi közlekedés fejlesztésének egyik kulcseleme kell, hogy legyen Budapesten. A 4-es metróhoz kapcsolódóan a Magprogram része az **Etele tér** környezetében megépülő teljes körű (kereskedelmi funkciókat

section (connecting Váci Road and Route 11 via a new bridge over the Danube) will take place, with State and EU funding. These highly important developments can reduce through-traffic in the capital's central zone considerably, mainly that related to freight. However, this will not be a solution to the traffic problems of the agglomeration and the city centre. For the alleviation of these, in the medium-term (from 2008), construction must begin on the northern section of the Körvasút ring road, namely the length linking Route 10 to the M3 motorway, together with the new Aquincum Bridge over the Danube. The bridge should be urban in its functionality, providing rail lines for urban and suburban trains (or trams).

Extension of the Körvasút ring road on the Pest side beyond the M3 motorway will be an extraordinarily costly and challenging task. Therefore, in the medium-term only those projects are realistically conceivable which simulate the operation of the Körvasút ring road by alleviating bottlenecks. Such projects are:

- the widening of Nagy Lajos király Road,
- construction of the Szegedi Road flyover,
- permanent traffic rationalisation at Élessarok

In the medium-term the development of the northern part of Csepel-Island does not justify the construction of a new bridge in the south of the city. In contrast with this, there is a need for development of the most congested bottleneck for north–south traffic, the area around the intersection of Kvassay Road, Soroksári Road and Könyves Kálmán Circular Road. To cater for the increased traffic demands of North Csepel and the areas flanking Soroksári Road – areas being developed in the medium-term – the construction of the Kvassay crossing and related Park+Ride parking areas is vital.

is magában foglaló) intermodális csomópont, amely P+R funkciókon kívül a MÁV, a Volánbusz, a városi busz- és villamosközlekedés kiemelkedő átszállóhelye. Az intézkedés része továbbá a Baross tér korszerű intermodális csomóponttá fejlesztése, kereskedelmi funkciókkal bővítve. Mindkét projekthez a szereplők közötti folyamatos koordináció nélkülözhetetlen.

Budapesti Közlekedési Szövetség

A **Budapesti Közlekedési Szövetség** (BKSZ), az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztésével koordinálva biztosítja, hogy Budapest és agglomerációja szerves közösségi közlekedési egységet alkosson, és ezzel csökkenjen a várost megterhelő ingázó autósforgalom nagyságrendje is. Egyúttal kialakulhatnak azok a közlekedési tengelyek is, amelyek mentén a várostérség egységet alkot, és csökkenhet a tengelyek közti térfelhasználás dinamikája. 2005 szeptemberében megvalósult a BKSZ első üteme, ugyanakkor rendkívül fontos a további fázisok mihamarabbi elindítása (városhatáron kívüli tarifaközösség, elektronikus jegyrendszer, hálózatbővítés), mert a fokozatos, lassú ütemű bevezetés nem eredményez megfelelő forgalombővülést, és nem biztosít megfelelő szintű elégedettséget sem a felhasználók számára.

A BKSZ rendszere alapvetően az elővárosi közlekedésre épít, amely a vasútvonalakon valósul meg, tehát a MÁV és így az állam kompetenciájába tartozik. A MÁV kialakította elővárosi vasúti koncepcióját, amely fejlesztéspolitikájának egyik legfontosabb elemét képezi. A Fővárosi Önkormányzatnak kapcsolódnia kell ezekhez a vasútfejlesztésekhez elsősorban a P+R parkolók rendszerén és az intermodalitás kialakításán keresztül, valamint cél a vasút városon belüli szerepének növelése. A fővárosban és az agglomerációban jelenlévő közlekedési szolgáltatók közötti új tí-

To create intermodal junctions

In Budapest, intermodality must be one of the key elements in the development of public transport. Part of the Core Programme related to Metro line No. 4 is the construction of a comprehensive intermodal transport hub (including commercial elements) in the vicinity of **Etele Square.** In addition to Park+Ride facilities, this will be a key transfer point between MÁV (national rail), Volánbusz (suburban bus), city bus and tram systems. A further part of the initiative will be the development of a modern intermodal transport hub at Baross Square, with an expanded commercial element. For both these projects continuous co-ordination between participants will be vital.

Budapest Transport Association

By co-ordinating the development of suburban railway transport, the Budapest Transport Association (BKSZ) will ensure that Budapest and its agglomeration form an integral transport unit, thus reducing the amount of commuting car traffic burdening the city. At the same time, transport axes can emerge along which the metropolitan area can be unified, and which will reduce the tendency for road use between them.

The first phase of the BKSZ strategy was implemented in September 2005, and it is of the utmost importance that the following phases (an integrated fare system outside the city, an electronic ticketing system, expansion of the network) are launched as soon as possible. Slow, gradual phasing-in will not give the necessary increase in passenger numbers, and will not guarantee an appropriate level of passenger satisfaction.

The BKSZ system is based on suburban transport being provided on railway lines, and consequently it comes under the remit of the State and of MÁV.

pusú együttműködésre van szükség, amely a konkurens szolgáltatások helyett a közösségi közlekedés abszolút térnyerését kell, hogy megcélozza az elkövetkező időszakban.

The latter has formulated its suburban rail transport concept, which is one of the most important elements of its development policy. The Municipality of Budapest must form connections with these rail

Parkolásfejlesztés

A **parkolásfejlesztés** egyik legfontosabb eleme az **egységesítés,** amelynek célja, hogy a főváros területén a parkolás szabályozása és a fejlesztés politikája egyesítésre kerüljön mind az információs, mind a tarifa-, mind a zónarendszer tekintetében, illetve a konkrét fejlesztési elképzeléseket illetően.

A főváros egyik leginkább akut problémáját, a belvárosi parkolást egyrészt a körutak környékén kell megoldani, a Nagykörút – Kiskörút közötti területen, illetve a Hungária gyűrű környezetében, továbbá a metró- és elővárosi kötöttpályás vonalak mentén, ahol P+R parkolókat és mélygarázsokat, parkolóházakat (akár együttes rendszerben) lehet, és kell kiépíteni. (A parkolóházak és mélygarázsok építése értelemszerűen alapvetően a magánszféra feladata, azonban a Program szerint akkor töltik be hivatásukat, ha piaci ár alatt képesek biztosítani a lakossági parkolás lehetőségét. A rendszer tehát csak közösségi támogatás mellett működik a céloknak megfelelően. Cél a probléma kívülről befelé történő kezelése, melynek során a bejövő autóforgalmat a városhatár környékén kialakítandó parkolókkal kell megállásra ösztönözni. A belvárosi parkolásfejlesztés (garázsok, parkolóházak) ugyanakkor alapvetően más céllal,

projects mainly through a system of Park+Ride car parks and by promoting intermodality. A further aim is to increase the use of rail transport within the city. A new type of collaboration between transport service providers operating in the capital and its agglomeration is urgently needed, in which the desire to win market share for public transport as a whole rather than competition with each other is the defining characteristic.

To improve parking

One of the most important elements in the **improvement of parking** is **standardisation,** the aim of which is that within the area of the capital parking regulations and development policy should be uniform with regard to systems for information, fees and zoning, as well as particular development concepts.

One of the most acute problems for the capital is city centre parking, solutions to which should be partly focused on the ring boulevards, in the area between the Nagykőrút (Outer Ring Boulevard) and the Kiskőrút (Inner Ring Boulevard) and/or in the vicinity of the Hungária Circular Road. Further targeted areas should be alongside Metro and suburban rail lines, where Park+Ride car parks, underground and multi-storey car parks (or a

a lakossági közterületi parkolás kiváltására kell, hogy irányuljon, lehetővé téve a korlátozott számú felszíni parkolóhely kliens-parkolásra fordítását, a Belváros kereskedelmi funkcióinak erősítésére. A

közterületi várakozóhelyek egy részét más funkcióra is fel kell használni (gyalogosfelület, kerékpársáv, buszsáv, zöldfelület, stb…). A Belváros turisztikai jellegének erősítése szempontjából nélkülözhetetlen a turistabuszok parkolási problémáinak enyhítése, éjszakai terminál kialakítása.

combination of these) can and must be built. (The building of underground and multi-storey car parks is basically a task for the private sector, but according to the Programme private operators can only fulfil their obligations if they can provide parking at lower than the market rate. Thus the system can only fulfil its aims with the aid of public funding.) The purpose is to deal with the problem as traffic moves from outer to inner areas, so that parking facilities on the outskirts of the city induce incoming car traffic to stop. At the same time, the aim to improve parking within the city centre (multi-storey and other car parks) is fundamentally different, as the focus should be to encourage residents to switch from street parking, thus freeing the limited number of street parking places for the use of business clients, in order to promote commercial functions in the city centre. Other functions must also be allowed to claim space from what is now used for street parking: pedestrian areas, cycle lanes, bus lanes etc. For the reinforcement of the city centre's character as a tourist attraction, it is essential that the problems for tourist buses are eased, and that a night terminal is created.

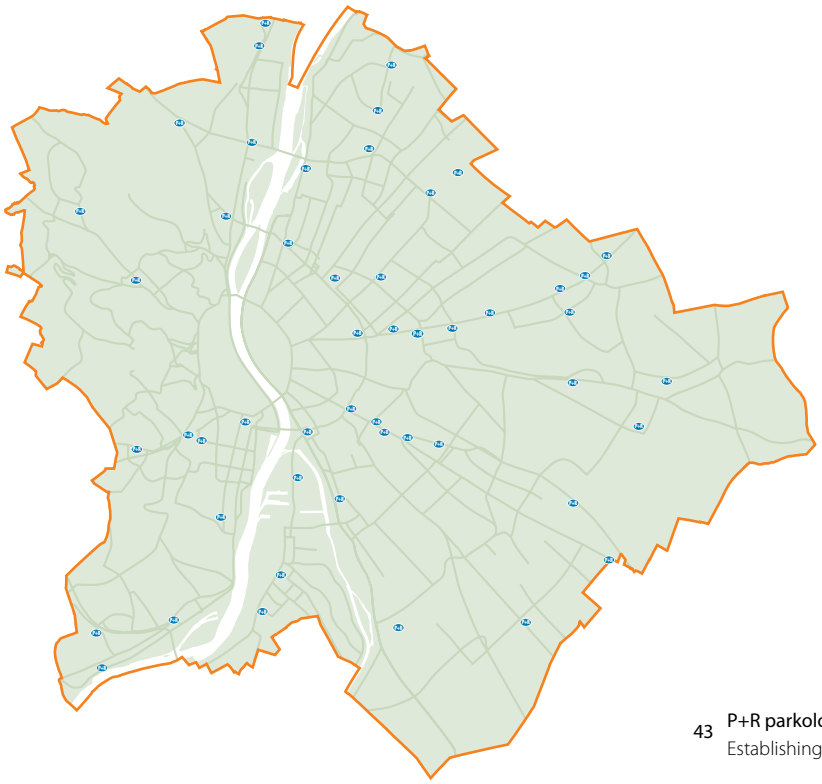

43 P+R parkolók építése
Establishing P+R parking places

3. Vonzó városi környezet

A prioritás célja a városias lakókörnyezet minőségének emelése, az építészeti értékek megőrzésen alapuló fejlesztése, amely egyaránt szolgál turisztikai célokat és a város élhetőségének javulását. A Program fő fókusza a Belváros, de a gyalogos és kerékpáros zónákon keresztül hatással van a külsőbb területekre is. A prioritás komplex eszközök alkalmazásával – forgalomcsillapítással, parkolás-politikával, közterületi és épület-rehabilitációval, city-managementre épülő kiskereskedelmi programmal – kívánja elősegíteni a Belváros rehabilitációját. Tartalmaz egy intenzív köztisztasági programot, amely működtetési jellege ellenére egy olyan elem, amely minőségi javulást eredményez a városlakók életminőségében, és hatása összemérhető bármely nagy fejlesztési projektével. A Program erősen épít a PPP típusú, tehát a magán és közösségi szféra együttműködésével létrejövő megoldásokra, hiszen a közterületeken történő beavatkozás, az élhető lakókörnyezet kialakítása olyan hozzáadott értéket termel, amely a magánszféra számára is jövedelmet biztosít.

3. Attractive urban environment

The aim of the priority is to increase the quality of the urban residential environment and promote development based on the preservation of the city's architectural heritage, which will improve conditions for residents and tourists alike. The main focus of the programme is on the city centre, but it exerts influence on outer areas also through pedestrian and cycle zones. The priority seeks to promote the rehabilitation of the city centre by employing an integrated set of measures – traffic reduction, parking strategies, the rehabilitation of public spaces and buildings and a programme to promote retail activity based on city management. The priority contains an intensive public sanitation programme, which – in spite of its operational character – will yield a qualitative improvement in residents' standard of living and have an effect comparable to any large-scale development project. The Programme is firmly based on PPP-type solutions, namely combining the efforts of the private and public sectors, since interventions in the public sphere and the creation of a liveable residential environment results in added value, which also generates income for the private sector.

1 **Mocsáros dűlő előkészítése lakásépítésre**
Preparing new residential areas at Mocsáros-dűlő

12 **Városháza**
City Hall

14 **Gyalogos Belváros**
Pedestrian City Centre

18 **Margit híd felújítása**
Reconstruction of Margit Bridge

20 **Szabadság híd részleges felújítása**
Partly reconstruction of Szabadság Bridge

22 **Blaha Lujza tér megújítása**
Renewal of Blaha Lujza Square

23 **Nagykörúton belüli részleges forgalomcsillapítás**
Partial traffic-restriction within Outer Ring Boulevard

24 **Duna megközelíthetőségének javítása**
Development of the accessibility of the river Danube

25 **Zsidónegyed rehabilitációja**
Rehabilitation in the old Jewish district

26 **Moszkva tér megújítása**
Reconstruction of Moszkva Square

38 **Csepeli lakóterület kialakítása**
Preparing new residential areas at Csepel-Island

103 **Örs vezér tere és környéke***
Örs vezér Square and surroundings*

110 **Déli pályaudvar környezetének rendezése***
Reconstruction of the surroundings of the Southern Railway Station*

120 **Kerületközpontok rehabilitációjának támogatása***
Support of outer district centres*

Gyalogos Belváros – Budapest Szíve Program

A Program célja középtávon a Kiskörúton belüli – József Attila utcáig terjedő – terület teljes lezárása az átmenő autósforgalom alól, és a térség átadása a városlakóknak, a kiskereskedelemnek és a turistáknak. (Kivételt képez az Erzsébet hídra felhajtó Kossuth Lajos utca, és az Irányi utca – Károlyi Mihály utca vonal) Mindez azonban csak egy szélesebb, a Nagykörúton belüli teljes terület összefüggésrendszerében értelmezhető. Akkor lehet ugyanis a Kiskörúton belüli lezárást véghezvinni, ha a Nagykörúton belüli forgalomcsillapítás rendszere megoldott. A forgalomcsillapítás nem kizárólag a személygépkocsi-forgalom korlátozására, hanem a szállítási, logisztikai funkciók és a teherforgalom időbeni és térbeni rendszerezésére, Belvárost érintő használatára is kell, hogy vonatkozzon.

Mind a forgalomcsillapítás, mind a lezárás csak akkor valósítható meg, ha a rendszer tartalmaz **parkolási elemeket** is (parkolóházak, mélygarázsok a lakossági, felszíni parkolás kiváltására). A program másik hangsúlyos eleme a **Kiskörúton belüli teljes közterület-megújítás,** amelynek finanszírozásába az V. kerületi önkormányzat illetve a magántőke is bevonható. A Belváros forgalomcsillapításával egyidőben kell kidolgozni és bevezetni a **belvárosi kereskedelem fellendítésének** („főutca") programját az érintettekkel összefogásban, a city-marketing és a city-management tevékenységek segítségével.

Pedestrian city centre – the 'Heart of Budapest' Programme

In the medium-term the aim of the programme is to completely exclude through-traffic due to private cars across the area within the Kiskőrút (Inner Ring Boulevard), extending as far as József Attila Street, in order to give the area over to residents, retail activity and tourism. (The exception to this will be the Erzsébet Bridge approach section of Kossuth Lajos Street and the Irányi Street – Károlyi Mihály Street route.) However, the above will only be practicable as part of a wider system of relationships within the area bounded by the Nagykőrút (Outer Ring Boulevard). Exclusion of traffic from the area within the Kiskőrút can only be carried out after traffic reduction measures within the Nagykőrút have proved successful. Traffic reduction in the city centre must relate not only to limiting the amount of private cars on the roads, but also to the regulation in time and in space of delivery and logistics functions and of freight traffic, and to uses affecting the city centre.

Traffic reduction and exclusion can only be achieved if the system also **contains measures dealing with parking** (multi-storey and underground car parks in place of street parking for residents). Another emphasised element of the Programme is the **complete renovation of public spaces within the Kiskőrút** (Inner Ring Boulevard), to be financed by the 5th District Local Council with the possible inclusion of private capital. In parallel with traffic reduction measures in the city

A belvárosi kereskedelem és turizmus fellendítésének részét képezi a Keleti pályaudvartól az Erzsébet hídig terjedő útszakasz hangulatos utcai élettel történő felruházása, a belvárosi utcák értékének, színvonalának emelése, éttermek, kávéházak, teraszok, bárok és szolgáltatásaik fejlődésének elősegítése, valamint az élőzenei és klubélet támogatása.

A Belváros revitalizációjának részeként meg kell oldani az évtizedek óta húzódó **városháza-projekt** kérdésének rendezését, igényes közterületi elemekkel, a környezetbe illő funkciókkal és karakterekkel. A projekt megvalósítása a magántőke jelentős szerepvállalásával (akár PPP konstrukcióval) képzelhető el. Kapcsolódik ehhez az **Erzsébet tér** teljes rendezésének középtávon jelentős feladata. A hármas tagolású tér (Gödör – buszpályaudvar – park) mindegyike funkcióhiányos, nem tölti be a Belváros közepén elvárható közterületi és kulturális funkciókat. A Gödör befejezése, a buszpályaudvar épületének design centerré és turisztikai központtá alakítása, a park minőségi rekonstrukciója az állami és fővárosi szintek együttműködésével, illetve magántőke bevonásával (PPP) javasolható.

A Belváros forgalomcsillapítása és közterületi fejlesztése jelentősen emeli a város használhatóságát és presztízsét, és a valódi „fellélegzést" jelentő elkötelezettségnek tekinthető.

centre, the programme for **boosting commerce in the city centre** ('High Street') must be developed and implemented in collaboration with interested parties; this can be achieved with the aid of city marketing and city-management activities. Part of the stimulation of commerce and tourism will include: the enlivening of street-life on the stretch of road between Erzsébet Bridge and Keleti Railway Station; the raising of standards and quality on city centre streets; encouragement for the development of restaurants, coffee houses, street cafés, bars and other entertainment facilities; support for live music and club-life.

As part of the city centre's revitalisation, the decades-old issue of the **City Hall project** must be finally resolved which is very important from a cityscape point of view, with the use of high-quality urban design elements, uses and characteristic features suited to the surroundings. This project could be implemented with a significant role given to private capital investment (even within a PPP construction). Related to this is the project for the comprehensive design of **Erzsébet Square,** an important task in the medium-term. This space, divided into three parts (Gödör ('Pit'), bus station and park) and located in the city centre, can now hardly satisfy the diverse demands – including public and cultural ones. It is proposed that the Gödör (a sunken, partly underground cultural facility) should be completed, the bus station converted into a design centre and the park upgraded through the co-operation of State and city bodies and/or the involvement of private capital (PPP).

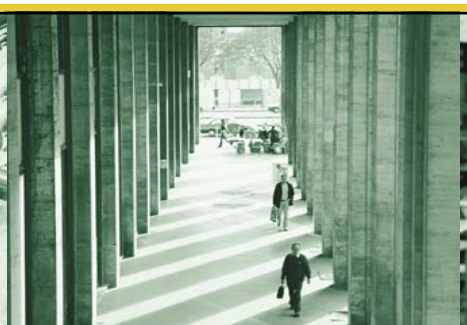
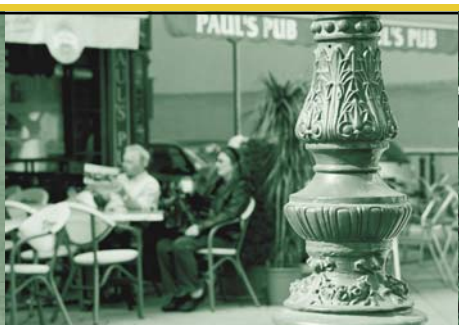

A frekventált közterületek minőségi átalakítása

Kiemelt feladat az aluljárók, és korlátozott számban nagyobb forgalmú terek felújítása, új arculat megtervezésével és kialakításával, a köztisztaság és a közbiztonság javításával és a legfrekventáltabb, a lakosság által leginkább használt közterek feljavításával (A **Moszkva tér felújítása,** valamint a Gyalogos Belváros koncepcióját kiteljesítő **Blaha Lujza tér** közterületi revitalizációja – magántőke részvételével megvalósuló mélyparkoló és nagy volumenű zöldfelületi rekonstrukció révén). További feladat a gyalogos zónákat összekötő, és a város szerkezetét szervező **csillapított úthálózati rendszer** kialakítása (a Király utcához hasonlóan). A Fővárosi Önkormányzat feladata a gyalogos közlekedés hálózatainak kialakítása, továbbá a parkolási megoldások segítése, hogy a kerületek a saját fejlesztéseikkel kapcsolódni tudjanak. A város egyik legfontosabb jelképének tekinthető a **Duna, amely megközelíthetőségének,** és a városlakók általi használatának javítása alapvető igényként jelentkezik. A megközelíthetőség javításának számos megoldása lehet, azonban ezek költségvonzata rendkívül különböző. Ezek közül preferált a budai alsórakpart megújítása a Világörökség helyszínnek megfelelően és az ökológiai szempontok figyelembe vételével, a közútfelület négy sávra bővítése nélkül. A felső és az alsó rakpart, valamint a Duna kapcsolatának megteremtése vizuális értelemben komoly feladatot jelent, ezért ennek megfelelő megoldása érdekében országos építészeti pályázat kiírása indokolt.

Traffic reduction and the upgrading of public space in the city centre will significantly increase its usability and prestige, is part of a duty to provide much-needed 'breathing space'.

Upgrading of busy public spaces

A high-priority task is the renovation of subways and a limited number of spaces subject to heavy traffic, together with their design, the creation of improved visual appeal and the improvement of cleanliness and public order and upgrade the busiest public spaces **(the renovation of Moszkva Square** and the revitalisation of **Blaha Lujza Square,** a part of the Pedestrian City Centre concept – can be achieved through underground car parks and large-scale reconstruction of green spaces, with the involvement of private capital). A further task is the creation of a **network of traffic-calmed roads** connecting pedestrian zones and organising the structure of the city (similar to Király Street). The creation of a network of routes for pedestrians and support for rational parking solutions is the duty of the Municipality of Budapest, enabling district councils to connect to it their own developments. One of the city's most important symbols is **the River Danube,** whose accessibility and use by the residents is an inevitable demand. There could be several means of improving accessibility, but the cost range is extremely wide. One of the preferred solutions is the renewal of the lower embankment on the Buda side, which must be carried out with sensitivity to the World Heritage Site and with due deference to environmental concerns, abandoning the projected widening of the riverside road to four lanes. The creation of visual links between the upper and lower embankments and to the river itself is a serious challenge, so the staging of a national architectural competition is justified in order to arrive at an appropriate solution.

Akcióterületi városrehabilitáció

Az akcióterületi városrehabilitáció jelentőségének növelése a városrehabilitáció fővárosi támogatásának emelésével, a jelenlegi rehabilitációs pályázati rendszer kibővítésével, elsősorban az akcióterületi megközelítés erősítésével (pl. **Zsidónegyed rehabilitációja,** magántőke bevonásával) képzelhető el.

Az akcióterületi városrehabilitáció a jelenlegi szabályozás szerint nem terjedhet ki minden kerületre és minden problémakörre. Középtávon meg kell azonban kezdeni a belvárosi rehabilitáción felül a lakótelepek problémáinak kezelését, erre kialakítandó állami programokkal összefüggésben. A Magprogram a tárgykörben részben állami támogatásokon alapuló lakótelepi mintaprojektek elindítását javasolja.

A város működését, a létező infrastruktúra használhatóságát biztosító, a lakosság hangulatát javító felújítások

Ezen intézkedések közé sorolhatók az útfelújítások (kátyúk eltávolítása és útburkolat-fejlesztések), a grafiti- és falragasz eltávolítások, a köztisztasági beavatkozások, amelyek fenntartási jellegük ellenére azért tekintendők a Középtávú Városfejlesztési Programhoz tartozónak, mert olyan alapvető, évtizedek óta felhalmozódott hiányosságokra kínálnak megoldást, amelyeket a városlakók ma a legfontosabb elmaradó tevékenységeknek tartanak.

A **Margit híd** felújítása a főváros hídfelújítási programjának elsődleges eleme. 2007-től a burkolat, a villamospályák cseréjével és a vázszerkezet javításával kell megoldani a legrosszabb

Action area of urban rehabilitation

The upgrading of the importance of action area of urban rehabilitation can be made possible by increasing the Municipality of Budapest's support for urban rehabilitation, by the expansion of the present tender system, and mainly by strengthening the action area of approach (e.g. the involvement of private capital in the **rehabilitation of the Zsidónegyed – Jewish Quarter).**

According to the present regulations, pilot project / action area urban rehabilitation may not extend to every area and every type of problem. In the medium-term, however – in addition to the rehabilitation of the city centre – measures for tackling the problems of housing estates should be initiated in connection with the relevant State programmes being formulated for this purpose. In the relevant section, the Core Programme recommends the launch of housing estate pilot projects based on partial State funding.

Renewal initiatives answering the city's operational demands, ensuring usability of the existing infrastructure, and promoting civic pride

Acceleration of smaller renovations, interventions promoting the operation of the city and the mood of the population is part of the Programme. These initiatives include road renovation (removal of potholes, upgrading of road surfaces), the removal of graffiti and fly-posters and public cleaning work; in spite of having a maintenance aspect, these can be regarded as part of the Medium-term Urban Development Programme because they offer solutions to those basic, everyday problems which have built up over the decades, and which residents feel are the most important ones still to be addressed.

állapotban lévő fővárosi híd problematikáját. A **Szabadság híd** részleges felújítása is esedékes, különösen a kiskörúti villamos problematikájával összefüggésben. Cél kell legyen a villamosközlekedés megtartása a hídon és meghosszabbítása a Kiskörúton, illetve a Bajcsy-Zsilinszky úton a metró átadása után is.

A lakásépítésre alkalmas területek bővítése (PPP konstrukcióban)

A program alapvetően városi tulajdonban lévő területek átminősítésével, előkészítésével, piaci forgalomba hozatalával kívánja elősegíteni, hogy az új lakásépítés jelentős hányada a városon belül, lehetőleg tömegközlekedés közelében (pl. Csepel-Észak, Mocsáros-dűlő), ne pedig a város környékén, autóforgalmat generáló helyeken valósuljon meg. A terület-előkészítést jelentő fejlesztések megvalósítása kizárólag PPP rendszerben indokolt, azonban a fővárosi tulajdon biztosítja azt, hogy a területek és a beépítési sűrűség is megfelelő módon kerüljenek megállapításra. Az új építéseket a lehetőségek határáig városi területek újrahasznosításával (pl. a rozsdaövezetben) kell megoldani, elkerülendő a még beépítetlen területek felhasználását. A beépítési sűrűség vonatkozásában észszerű kompromisszumot kell találni a sűrű, városias beépítés és a szuburbánus életformával valóban versenyben lévő lazább, sorházas jellegű megoldások között.

The renovation of **Margit Bridge** – the bridge in Budapest in the worst condition – is the priority element of the capital's bridge renovation programme. Starting in 2007, replacement of the road surface and the tram tracks and the repair of the steel structure will have to be carried out to correct its manifold defects. In addition, the partial renovation of **Szabadság Bridge** is due, particularly in connection with the problem of the Kiskőrút tramline. The aim must be retention of tram services on the bridge and extension on the Kiskőrút, and their extension to Bajcsy-Zsilinszky Street after completion of Metro line No. 4.

Expansion of areas suitable for the construction of residential units (in PPP projects)

The Programme will change the classification of areas under Municipality of Budapest ownership, provide them with the necessary infrastructure and put them on the market. It thus seeks to encourage a considerable proportion of new residential construction within the city – possibly near public transport facilities (e.g. North Csepel, Mocsáros- dűlő) – instead of on the outskirts, which would generate more car traffic. Developments targeting area infrastructure installation are only feasible under PPP constructions, but the fact that the areas are in Municipality of Budapest ownership guarantees that their size, location and plot ratios are appropriate. New construction should be carried out as far as possible through the re-utilisation of municipal areas (e.g. in the 'rust belt'), to avoid building on green-field sites. On the question of densities, a sensible compromise must be found between dense, urban development ratios and the looser terrace-type projects which are currently competing with suburban style developments.

4. Környezettudatos Budapest

A prioritás célja elsősorban az uniós normák teljesítése a nagy hálózatok – szennyvíz, hulladék – esetében, hiszen a szűkös pénzkeretekből ezeknek az elvárásoknak mindenképpen meg kell felelni. Szociális szempontok miatt elengedhetetlen a távfűtési rendszer korszerűsítése, amely azonban csak akkor vihető véghez teljes mértékben, ha az Európai Unió kapcsolódó támogatásai a korszerűsítés programjába bekerülnek – összekapcsolódva egy lehetséges panelprogrammal.

A városi zöldfelületi elemek fejlesztése

A Magprogram néhány kiemelt **zöldfelület** fejlesztését kívánja megvalósítani. A meglévő zöldfelületi hálózat bővítése szintén a Program része, azonban kisebb projektekből áll össze, ezért nem a Magprogram keretében található, hanem azon felül, a fenntartási típusú elemeknél. A Magprogram keretében létre kell hozni egy új, jelentős kiterjedésű városi parkot a **csepeli szigetcsúcson**, illetve javasolt az **Orczy kert** még nem átadott területeinek közparkként való megépítése.

A zöldfelületek védelme nem csak a városhatárokon belül elengedhetetlen feladat, hanem a környező agglomerációban is. Meg kell előzni, hogy a főváros teljes mértékben összenőjön a környező településekkel. Ennek érdekében a leginkább veszélyeztetett területeken a regionális szervezetekkel együttműködésben területfelvásárlásokat kell kezdeményezni, illetve elsődleges feladat a városkörnyéki zöldgyűrű meglévő elemeinek megőrzése, bővítése.

A környezetbarát közszolgáltatási rendszerek fejlesztése

A közszolgáltatási szféra környezetbarát átalakítása egyrészt a **komplex hulladékgazdálkodás programjának továbbfejlesztésével** (a már megkezdett és sikeresen haladó program továbbfejlesztése, a hulladékszigetek számának növelésével, javítva a háttéripari kapacitásokkal létrejött kapcsolatokat), másrészt a **távfűtés versenyképességének növelésével** vesz lendületet. A távfűtési rendszerek korszerűsítése a

4. Environmentally conscious Budapest

The aim of the priority is mainly the fulfilment of EU norms for major networks – wastewater and refuse – as these are requirements that must be met (despite tight financial constraints), come what may. From a social point of view, the modernisation of district heating is an absolute necessity; however, this can only be completed in full if European Union subsidies are utilised –possibly in parallel with a refurbishment programme for panel apartment blocks.

Development of urban green spaces

The Core Programme aims at the development of some new, highlighted **green spaces** – the expansion of the existing pattern of green spaces is also an element of the Programme, though this is composed of a number of smaller projects, so it is not in the Core Programme, but within the additional, maintenance-type elements. Within the framework of the Core Programme, a sizeable new public park must be created at **the tip of Csepel-Island;** the conversion of those areas of **Orczy kert** ('Orczy Garden') not yet released into the public domain is recommended.

The conservation of green spaces is a vital task not only within the boundaries of city, but also in the surrounding agglomeration. The danger is that the capital completely spreads into its surrounding settlements, and this must be prevented from happening, so in the most endangered areas land purchase should be initiated in co-operation with regional organisations. A primary aim should be the protection and enlargement of the existing parts of the green-belt in the city region.

Development of environmentally friendly public utilities systems

The environmentally friendly transformation of the public utilities sphere **is encouraged partly by the further development of an integrated waste management programme** (the programme, already progressing well, will – with an increase in the number of waste management centres – improve the links created with the background industry), and partly by **improving the competitiveness**

primer oldalon EU támogatást élvezhet, azonban a szekunder oldalon a jelenlegi álláspontok szerint nem, vagy csak nagyon erős korlátozások mellett. Ennek ellenére a lakótelepi mintaprojektekkel összhangban elképzelhető olyan megoldás, amely a szekunder rendszerek minimális átalakításával biztosítja a mérés szerinti elszámolást. Ez a megoldás kisebb volumenű közpénzigénnyel is működőképessé tehető.

A szennyvíztisztító rendszer és kapcsolódó létesítményei

A Középtávú Program összegszerűségében legnagyobb fejlesztései közé tartoznak az EU támogatásokkal megvalósuló **alapvető környezetvédelmi fejlesztések,** mint a Központi Szennyvíztisztító és kapcsolódó út- és csatornafejlesztései, a dél-budai szennyvíztisztító, valamint az egységes, kerületi csatornázási program.

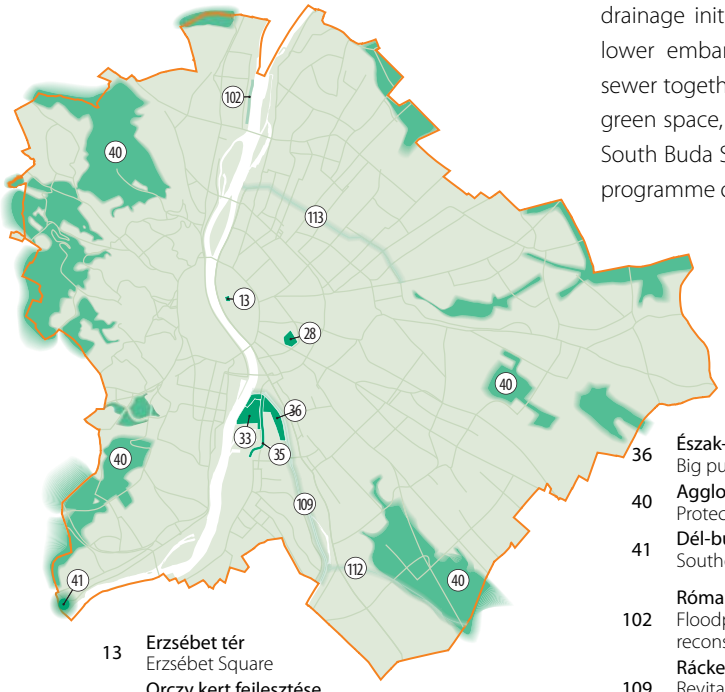

13 Erzsébet tér
Erzsébet Square

28 Orczy kert fejlesztése
Renewal of Orczy Park

33 Központi szennyvíztisztító
Central Sewage Treatment Plant

35 Csepeli gerincút
Gerinc Road at Csepel

36 Észak-csepeli nagy park
Big public park at Northern-Csepel

40 Agglomerációs zöldgyűrű védelme
Protection of th agglomeration's green-belt

41 Dél-budai szennyvíztisztító
Southern-Buda Sewage Treatment Plant

102 Római-part árvízvédelme és rekreációs átépítése*
Floodprevention and recreational reconstruction of Római Bank*

109 Ráckevei-soroksári Duna-ág revitalizációja*
Revitalization at the Ráckeve-Soroksár branch of the Danube*

112 Gyáli-patak*
Gyál Stream*

113 Rákos-patak környezetének rendezése*
Reconstruction of the surroundings of Rákos Stream*

of district heating. The modernisation of the district heating system receives EU support in the primary heating systems, but in the secondary structures – which means heating systems inside the residential buildings – current opinion thinks it will not receive funds, or they will be extremely restricted. In spite of this, a solution is conceivable in tandem with housing estate pilot schemes in which the secondary systems provide metered supply with minimal adaptation. This solution would also be operable with minimal public funding.

Sewage treatment system and connected projects

Among the sums in the Medium-term Programme, the largest developments include **basic environmental protection projects** to be built with the help of EU subsidies, such as the Central Sewage Treatment Plant and linked road and drainage initiatives (e.g. the reconstruction of the lower embankment in Buda to provide a main sewer together with the establishment of a strip of green space, and the Gernic on Csepel-Island), the South Buda Sewage Treatment Plant, and a unified programme of drainage works for city districts.

5. Kulturális értékteremtés

A prioritás célja az alapvetően magánkézben lévő kulturális gazdaság hatékonyságának javítása, elsősorban közvetett eszközökkel. A kultúra területén a cél nem elsősorban új intézmények létrehozása, hanem a kulturális fogyasztásban részt vevő, a lakosság teljes számához képest igen behatárolt csoport tágítása, a **mindennapi élet színterein a kultúra meghonosítása**. A kulturális program súlypontja tehát nem elsősorban az intézményrendszeren van.

A szabadidős intézményeknek csak egy töredéke van a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában, ezek megfelelő állapotban tartása a működéshez kapcsolódó felújításokhoz tartozik. Középtávon nem újabb fővárosi helyszínek kialakítása a fő cél, hanem a kerületek ez irányú elképzeléseinek támogatása, illetve a kerékpárutak hálózatának jelentős bővítése, ami hozzájárul a szabadidős tevékenységek színtereinek tágításához.

A városi térhez kötött kultúra programja

A városi terek és városnegyedek, mint a kultúra hordozói alkalmasak arra, hogy a mindennapok kultúráját közvetítsék a városlakók számára, ezért a fővárosi programoknak arra kell irányulniuk, hogy a **városi terek benépesüljenek a kultúra elemeivel** – pl. a „hegy program" keretében minősített utcazenészek megjelenése a közte-reken.

5. Reinforcement of cultural values

The aim of the priority is the improvement of the efficiency of provision of cultural goods mainly held in the private sector, primarily through indirect means. In the field of culture, the basic aim is not to create new institutions, but the expansion of that group of people – small in number related to the total population – which takes part in the 'consumption' of culture, and the **introduction of culture into the everyday fabric of life.** Therefore the emphasis of the cultural programme is not first and faremost on the institutional system.

Only a fraction of leisure institutions are in the ownership of the Municipality of Budapest, and adequate maintenance is part of renovation work connected to the operation of these. In the medium-term the primary target is not the creation of new city facilities, but support for district councils' initiatives in this area. The significant expansion of the cycle lane network is a task for the Municipality of Budapest, as it contributes to the widening of the range of leisure activities.

The cultural programme related to urban spaces

As expressions of city culture, urban spaces and city quarters are suitable as sites for engaging the city's residents in the culture of everyday life. For this reason the capital's programmes must be designed so that urban spaces are populated with cultural elements – e.g. the appearance of approved

Az erőteljes kulturális identitást hordozó területek revitalizációjának alapvető eszköze és szempontrendszere a helyi kulturális identitás erősítése – pl. a Zsidónegyed esetében a zsidó kultúra, a belső-átmeneti zóna esetében a cigány kultúra, amely jelentős közpénzek bevonása révén valósulhat csak meg.

Kulturális infrastruktúra fejlesztések PPP alapon

A Program erősen épít a Duna-partok két pólusán, az északi Óbudai Gázgyár területén és a belvárosi Közraktáraknál történő revitalizációs projektekre. Mindkét terület fővárosi tulajdonban van, és elsősorban Duna melletti pozíciójánál, valamint műemléki jellegénél fogva nagyon jelentős kulturális potenciállal rendelkezik. Mindkét területen nagyon komoly beruházások szükségesek a közszféra részéről, azonban megfelelő program kialakítása esetén a közszféra beruházásai középtávon – vagy valamivel azon túl – megtérülhetnek.

street musicians in urban spaces as part of the 'Hill Programme'. The strengthening of local cultural identities is a basic philosophy and instrument in the revitalisation of urban areas that embody vigorous cultural identities. This can only be realised with the injection of significant amounts of public funding, promoting, for example, Jewish culture in the Zsidónegyed (the traditional Jewish Quarter), and Roma culture in the inner transitional zone.

PPP developments in the infrastructure of culture

The programme is firmly based on revitalisation projects at two poles along the banks of the Danube: the Óbudai Gázgyár (former Óbuda Gasworks) site and the city centre Közraktárak (Public Warehouses) site. Both sites are under Municipality of Budapest ownership, and both offer great potential from a cultural viewpoint, primarily on account of their riverside locations, but also due to their historic character. Both sites are in need of very significant investment from the public purse, but if a suitable programme can be created, the investments from the public sector can show a return in the medium-term, or over a somewhat longer timescale.

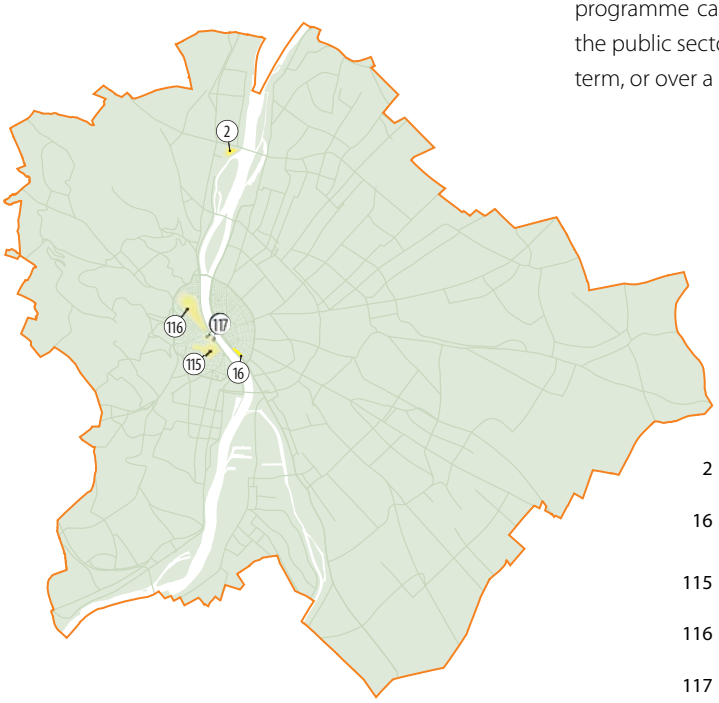

2 **Óbudai Gázgyár rehabilitációja**
Brown-field Renewal of Óbuda Gasworks

16 **Közraktárak**
Public Warehouses

115 **Citadella és Gellért-hegy***
Citadella and Gellért Hill*

116 **Várnegyed megújítása***
Renewal of Castle district*

117 **Fürdőváros program***
Spa centre programme*

A kerékpárút-hálózat és egyéb szabadidős tevékenységek infrastruktúra hálózatának fejlesztése

A **Magprogram** a városok életében is egyre hangsúlyosabbá váló, **a mindennapok szabadidős tevékenységét megtestesítő kerékpáros közlekedés kiterjesztését állítja előtérbe.** A kerékpárút-hálózat bővítése a program részeként – ahol műszakilag lehetséges – valódi kerékpárutak kiépítését célozza. Javasolt az EUROVELO kerékpárút-hálózat teljes fővárosi kiépítése, a fővárosi közútfelújításokhoz kötődően pedig minden esetben kerékpárút létesítése, különösen a frekventált belvárosi területeken. Megoldandó feladat a kerékpártárolás kérdése is a közintézmények, turisztikai látványosságok és intermodális csomópontok térségében, valamint őrzött kerékpártárolási lehetőségek kialakítása tömegközlekedési csomópontoknál (pl. a P+R parkolók funkcióinak ez irányú bővítésével). A szabadidős infrastruktúra döntő része magán, illetve kerületi tulajdonban van. A fővárosi tulajdonú Műjégpálya jelenleg felújítás alatt áll, indokolt a teljes rekonstrukció.

Development of cycle lane network and infrastructure network for other leisure activities

The Core Programme focuses on the popularisation of cycling – in the Programme it represents everyday leisure activities, and is clearly an increasingly important aspect of city life in general. As part of the programme, expansion of the network of cycle lanes aims – wherever technically possible – to construct dedicated lanes. The construction of the EuroVelo cycle lane network across the entire city is recommended as part of the capital's road renewal programme, providing cycle lanes wherever such work is carried out, particularly along busy city centre routes. The provision of parking space for cycles in areas related to public institutions, tourist attractions and intermodal transport hubs is feasible, as are secure cycle parking facilities at public transport hubs (as an extension of Park+Ride facilities, for example). The majority of leisure activity infrastructure is privately owned, or under district council ownership. The artificial icerink owned by the Municipality of Budapest is currently being renovated, and its complete reconstruction is justified.

6. Gondoskodó Budapest

A prioritás célja a városfejlesztési beavatkozások keretében a szociális szempontok kiemelt kezelése: a városrehabilitáció során a szociális problémák kezelése a fizikai beavatkozásokkal azonos súlyt kell kapjon; az akadálymentesítés az esélyegyenlőség megteremtésének egyik alapelveként bármely építés, fejlesztés során fontos szempontként kell elismerésre kerüljön.

A város szociális kettészakadásának megakadályozása

A város szociális kettészakadásának megakadályozása és a végletesen leromlott városi szlömök kialakulásának megelőzése érdekében a hagyományos rehabilitációs eszközöket és együttműködési formákat bővíteni kell, és legalább a leginkább veszélyeztetett, városi szövetbe ágyazott leromlott városrészekben el kell indítani a komplex megközelítésen alapuló **szociális városrehabilitációs** programokat. A szociális városrehabilitációt az első évek kísérleti programjait követően részletesen kidolgozott szempontrendszerrel a fővárosi városrehabilitációs tevékenység egyik fő elemévé kell emelni.

6. Attentive Budapest

The priority's aim is the heightened attention to social issues in the course of urban development initiatives: within urban rehabilitation projects, the handling of social problems must be accorded the same weight as physical interventions. Ease of access for the disabled – being a basic principle underlying the creation of equal opportunities – must be recognised as an important factor in all construction and development work.

Limiting the social segregation in the city

In order to limit social divisions in the city and prevent the emergence of irreversibly run-down urban slums, the traditional palette of rehabilitation procedures and collaborative processes must be expanded. Integrated **social urban rehabilitation** programmes must be launched in at least the most endangered run-down areas embedded in the urban fabric. After some initial years of experimental programmes aimed at refining a detailed methodological base, social urban rehabilitation must be elevated to become one of the main elements of the capital's policy for urban rehabilitation.

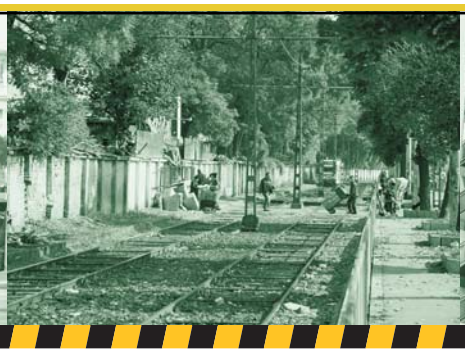

Egészségügyi fejlesztések

A már elindított **regionális kórházprogramot** középtávon sikeresen be kell fejezni, hiszen ez biztosíthatja a magasabb szintű, és kisebb pénzügyi veszteséget eredményező egészségügyi ellátást Budapesten és régiójában.

Akadálymentesítés

A városi közterületek, intézmények és közlekedési eszközök, illetve azok megközelítési lehetőségei egy részének **akadálymentesítése** nem mérlegelés kérdése. Törvényi kötelezettségei vannak és folyamatosan keletkeznek a Fővárosi Önkormányzatnak ebben a kérdében, de a város használhatósága és a lakók esélyegyenlőségének biztosítása szempontjából sem hanyagolható el ez a feladat.

Healthcare developments

The **regional hospital programme** – already in progress – must be brought to a successful conclusion in the medium-term, since this can provide higher quality healthcare in Budapest and its region whilst reducing the financial burden on the public purse.

Ease of access for the disabled

Ease of access to and within the city's public spaces, institutions and public transport facilities is not a matter for debate; statutory obligations for the Municipality of Budapest exist, and more are being introduced on a continuous basis. Furthermore, the usability of the city and the right of access to its facilities for all residents demands that the issue be addressed.

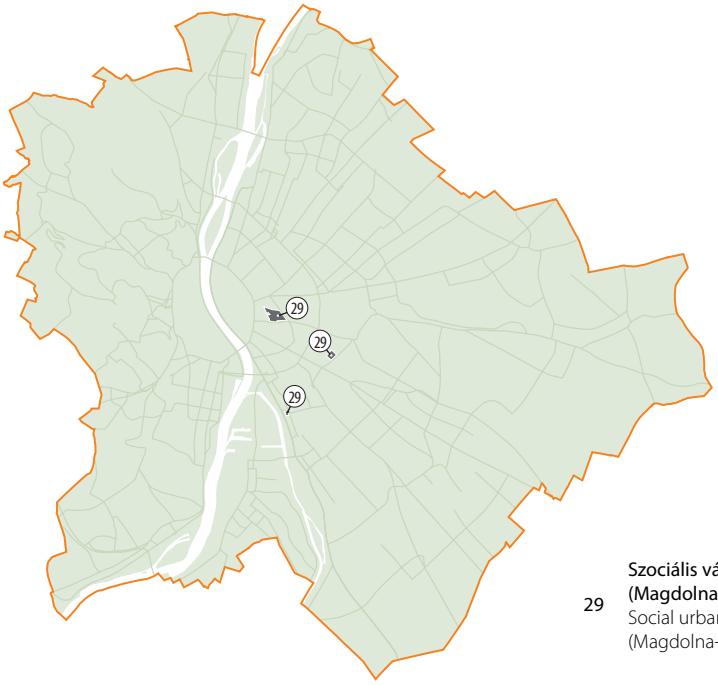

29 Szociális városrehabilitáció (Magdolna-negyed; Kőbánya; Dzsumbuj)
Social urban rehabilitation (Magdolna-district; Kőbánya; Dzsumbuj)

7. Partnerségben a régióval

A prioritás célja a valóságban is létező területi egymásrautaltság intézményi kifejezése, a térségi, regionális kapcsolatok erősítése és a döntési rendszerbe integrálása. A prioritás – eltérően a korábbi témaköröktől – nem teljes mértékben önálló, kizárólag saját intézkedésekkel és programokkal rendelkezik, hiszen sok, korábban már a Magprogram részeként definiált program és nagyprojekt bír térségi relevanciával. Különösen az alábbi programok, projektek:

- Az Észak-Déli Regionális Gyorsvasút, amely távlatilag a déli és az északi agglomerációk között teremt közvetlen kapcsolatot, csökkentve ezáltal az ingázó forgalom által eredményezett közúti terhelést.
- Az elővárosi vasúthálózat fejlesztése a kapcsolódó P+R rendszerrel és intermodalitással együtt, a BKSZ keretein belül, amely szintén az ingázó forgalom mérséklésére szolgál.
- A Dél-Budai Szennyvíztisztító megépítése, amely döntő mértékben az agglomerációs települések csatornahálózatához kapcsolódik.
- A regionális kórházprogram, amely nem csak a főváros, hanem a környező régió számára is biztosítani kívánja a magas szintű egészségügyi ellátást.

7. Partnership with the region

The aim of the priority is the official expression of an already existing regional interdependency, the strengthening of regional links and the integration of decision-making systems. This priority (in contrast to the above mentioned ones) is not a completely independent one with its own exclusive initiatives and programmes, but gives regional expression to many programmes and large-scale projects already defined as part of the Core Programme. These are in particular the following programmes and projects:

- The North–South Regional Rapid Railway, which in the long-term will create a direct link between the agglomeration's northern and southern sectors, thus reducing road congestion due to commuter traffic;
- Development – within the framework of BKSZ (Budapest Transport Association) – of the suburban rail network, together with the accompanying Park+Ride system and intermodality, which will similarly serve to moderate the amount of commuter traffic;
- The construction of the South Buda Sewage Treatment Plant, which will be connected to the wastewater systems of the majority of settlements in the agglomeration;
- The regional hospital programme, which will seek to provide a high level of healthcare to not only the capital but also the surrounding region;

- A szakképzés modernizálása, amely az egységes regionális szakképzési rendszer irányába kell, hogy hasson.

- Az agglomerációs zöldgyűrű részleges megőrzésére irányuló területvásárlási források biztosítása.

A térségi prioritás **önálló programjai** arra koncentrálnak elsősorban, hogy a regionális együttműködésnek megalapozott, folyamatosan működtetett intézményrendszere alakuljon ki a konszenzussal létrehozott koncepciók mentén.

Tervkoordináció és tervkialakítás

A Közép-Magyarországi Régióban az utóbbi években több terv is született, azonban néhány tervtípus jelenleg is hiányzik. Ilyen például a **régió gazdaságfejlesztési terve,** amely a regionális munkamegosztás elérése érdekében alapvetően fontos lenne.

Ugyanakkor a már létező terveket nem konkretizálták kellőképp, a megvalósításhoz szükséges lépések sem kerültek kidolgozásra, ezért e dokumentumok kevéssé befolyásolják a térség tényleges fejlődését. Ebből a helyzetből továbblépés szükséges ahhoz, hogy a regionális együttműködés teret nyerjen.

- The modernisation of vocational training, which must be directed towards the realisation of a unified regional professional training structure;

- The provision of resources to acquire land for the partial protection of the agglomeration's green-belt;

The **free-standing programmes** of the area-based priority primarily focus on the emergence – in line with agreed principles – of a system of institutions based on regional collaboration, which remains in continuous operation.

Plan co-ordination and formulation

In recent years several plans have been drawn up for the Central Hungarian Region, but some types of plan have still not been developed. One of these is the **regional economic plan,** which would be fundamentally important for the achievement of allocation of tasks at regional level.

At the same time, the existing plans have not been developed sufficiently, and neither have the steps necessary for their realisation been formulated, so these documents are not influencing the actual development of the region to a sufficient extent. It will be necessary to advance beyond this situation in order to promote collaboration at a regional level.

A regionális együttműködés informális csatornáinak kialakítása

A regionális egyeztetés létező formális csatornái – Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács (KMRFT) és Budapesti Agglomerációs Fejlesztési Tanács (BAFT) – nélkülözhetetlen szerepet játszanak a regionális szintű politikai döntések meghozatalában, azonban a valós térségi interakciók nem ezen a szinten zajlanak le. Sokkal gyakoribb a budapesti kerületek és az agglomerációs települések, valamint a szakági fővárosi és a megyei érdekeltségek közti konfliktus. Ezek kezelésére és megelőzésére kell létrehozni és működtetni az informális együttműködés csatornáit.

The creation of informal channels for regional co-operation

The existing formal channels for regional co-ordination – the Central Hungarian Regional Development Council (KMRFT) and the Budapest Agglomeration Development Council (BAFT) – play an indispensable role in the political decision-making process at a regional level, but real regional interaction does not occur at this level. A far more common phenomenon is conflict between the capital's district councils and settlements in the agglomeration, and between Municipality of Budapest technical departments and their Pest county equivalents. The creation and operation of informal channels of co-operation is essential for dealing with and preventing these situations.

A program pénzügyi realitásának vizsgálata

A 2005-2013 közötti 9 évre szóló Program pontosabb megítéléséhez szükséges a tervezett beruházások pénzügyi nagyságrendjének becslése, és az eredmény összehasonlítása a Fővárosi Önkormányzat adott időszakra vonatkozó forrásbecslésével. A Programban tervezett beruházások realitásának megítélése természetesen a beruházások Fővárosi Önkormányzatot érintő pénzügyi nagyságrendjének és a Fővárosi Önkormányzat számára rendelkezésre álló, fejlesztésre fordítható pénzeszközeinek összevetése alapján ítélhető meg. A megvalósíthatóság elemzése tehát egy programoldali és egy forrásoldali becslés alapján készült.

A Magprogram teljes megvalósítása a fejlesztések összértékét tekintve mintegy 1950 md Ft 2013-ig. Ez az összeg azonban nem tartalmazza a tisztán magánfejlesztések költségigényét (nullszaldós PPP beruházások), a kerületek önálló beruházásait, viszont magában foglalja a fővárosi saját forrást (és hitelállományt), a fejlesztésekben résztvevő további közszereplők várható hozzájárulásait, a becsülhető uniós támogatásokat, valamint a magántőke részvételét.

A Magprogram finanszírozásához szükséges fővárosi önrész mintegy 490 md Ft. A Fővárosi Önkormányzat ma becsülhető, fejlesztésre elkülönítendő pénzügyi kerete ellenben 2013-ig, hozzávetőleg 712 md Ft. A két összeg közötti különbség az alábbiakból tevődik össze:

- A jelenlegi pénzügyi struktúrából levezetve, a fejlesztési források megközelítőleg 15%-át az ágazati jellegű, sok esetben a működéshez kötődő fejlesztések kötik le, ezek aránya a jövőben is állandónak tekinthető, mintegy 102 md Ft a kilenc évre.

- A fennmaradó 120 md Ft fejlesztési forrás megszerzéséért új projektek, programok fognak versenyezni: egyrészt a Magprogramban

Assessment of the financial viability of the development programme

For a more accurate evaluation of the 2005–2013 nine-year Programme, it is necessary to estimate the order of magnitude of the planned investments from a financial point of view, and to compare the results with Municipality of Budapest's projected resources for the given period. Of course the viability of the planned investments outlined in the Programme can be correctly assessed by comparing the financial order of magnitude of the investments involving Municipality of Budapest and the finances available to the Municipality of Budapest for development purposes. Viability has therefore been analysed from a programme as well as a resource point of view.

The total cost for complete realisation of all elements of the Core Programme up to 2013 is 1.95 trillion HUF (7.8 billion EUR). However, this sum does not include the costs of purely private developments (zero base PPP projects) or investments made independently by districts, but it does include the Municipality of Budapest's own resources (and borrowing), the expected contributions from other participants in developments, estimated EU funds and the input of private capital.

The Municipality of Budapest's required capital contribution towards the financing of the Core Programme is around 490 billion HUF (1.96 billion EUR). However, the Municipality of Budapest's currently estimated financial budget set aside specifically for development up to 2013 is approximately 712 billion HUF (2.84 billion EUR). The difference between the two figures is made up in the following way:

- on the basis of the current financial structure, almost 15% of funds for development are of a departmental nature, in many cases related to running costs. This proportion may be regarded as fixed, at around 102 billion HUF (408 million EUR) for the Programme's nine years.

- New projects and programmes will compete for the remaining 120 billion HUF (480 million EUR) of

nem szereplő, de fontosnak tekinthető térbeli és tematikus programokra alapozódnak. Másrészt ugyanezen forrásra pályázhatnak – önrész vállalása mellett – a kerületek és egyéb fővárosi (illetve regionális) szereplők a közreműködésükkel megvalósítandó program javaslataikkal.

Ezen javaslatok közötti rangsor felállítására, a legfontosabb projektek kiválasztására az első felülvizsgálati szakasz végén, 2006 tavaszán kerül sor, ekkor válik teljessé a Főváros, a kerületek és az egyéb szereplők fejlesztési igényeire választ adó Budapest Magprogram. Alapvetően fontos, hogy a város a Programon keresztül dinamizálni tudja az egyéb szereplők erőforrásait és ennek segítségével ne kelljen egy, a Magprogram által vázolt szűk térben mozognia. A program megvalósításával párhuzamosan fel kell tehát tárni azokat a pótlólagos forrás-lehetőségeket, amelyek középtávon növelhetik a további beruházások esélyeit.

development funding; these will partly be those which do not form part of the Core Programme, but are based on important area-based and thematic programmes; in addition, district councils and other bodies within the city (or region) may compete for the same funds – provided they commit to making a capital contribution – with programme proposals achievable through their collaboration

The ranking of these proposals and the selection of the most important projects will take place at the end of the first assessment period, in the spring of 2006, when the Core Programme for Budapest – which will answer the development needs of the Municipality of Budapest, the district councils and other participants – will assume its final form. It is of fundamental importance that through the Programme the Municipality of Budapest can stimulate the resources of other interested parties, so that it will be possible for them to move beyond the restricted area described by the Core Programme. In parallel with the Programme's implementation, opportunities for supplementary resources must be found which can increase the chances of further investments in the medium-term.

A fővárosi fejlesztési keret és a Magprogram pénzügyi kapcsolata

The financial relationship between the Municipality of Budapest's development budget and the Core Programme

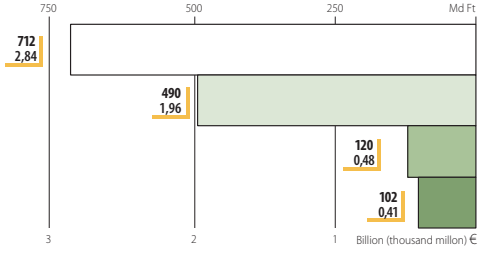

A becsülhető teljes fővárosi fejlesztési keret 2013-ig
Total estimated city development budget up to 2013

Ebből a Magprogram fővárosi önrésze
The Municipality of Budapest's capital contribution to the Core Programme out of the above

Ebből a Magprogram kerületek és egyéb szereplők számára fenntartott kerete
The budget contribution to the Core Programme provided by district councils and others

Ebből a működéshez kötődő (ágazati) fejlesztések kerete
Operational (departmental) development budget

A megvalósítás intézményrendszere, monitoringja és eljárási rendje

Implementation of the Medium-Term Urban Development Programme of Budapest: system of institutions, monitoring and implementation procedure

A Program sikeres megvalósítása érdekében, a kooperációs és kommunikációs problémák kezelésére intézményrendszeri, eljárásrendbeli változásokra van szükség.

To successfully implement the Programme, there is a need to change the institutional system and its procedures, in order to deal with problems related to co-operation and communication.

A Fővárosi Önkormányzaton belül létre kell hozni a Program megvalósításáért és monitoringjáért felelős intézményi egységet, a Stratégiai Fejlesztési Csoportot, amely a programok valós, szakmai gazdájaként értékeli az ügyosztályok munkáját és partnerséget teremt a fejlesztések különböző spektrumában érintett szereplők irányába. Lényeges, hogy a kiemelt fejlesztési térségek és a főbb tematikus programok menedzsmentje is tudatosan összpontosuljon a Főváros kezében. A Fővárosi Önkormányzatnak szerepet kell vállalnia a határai mentén történő fejlesztések összehangolásában, figyelembe véve a régiós és az agglomerációs fejlesztésekben érintett koordinációs csatornákat, illetve együttműködést

Within the Municipality of Budapest an institutional unit must be set up which will be in charge of the implementation and monitoring of the Programme – the Strategic Development Group. As the truly expert authority related to the Programme, this Group will evaluate the work of the departments and create partnerships with parties affected by different aspects of the developments. An important aspect of the process is that the management of the highlighted development areas as well as the main thematic programmes will be deliberately brought within the Municipality of Budapest's remit. The Municipality of Budapest must play a role in the harmonisation of developments along its borders, taking account of the channels

kell ajánlani a kerületeknek a sikeres partnerség érdekében. Mindezekből kifolyólag szükséges, hogy a főváros és környéke közötti folyamatos párbeszéd a szakértői és hivatali szintek között állandósuljon.

A térségi kooperáció szempontjából fontos a jelenlegi intézményhálózattal való kooperáció megerősítése (Közép-magyarországi Régió Fejlesztési Tanácsa, Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tanácsa) a gazdaságfejlesztés, a tömegközlekedés, az egészségügy és környezetvédelmi kérdések együttgondolkodáson alapuló kezelésére.

A Fővárosi Önkormányzat kapcsolatát az állami szférával a stratégiai tervezésen alapuló együttműködésre kell fókuszálni, és a jövőben ki kell alakítani egy olyan „Budapest Programot”,

of co-ordination relevant to developments in the region and the agglomeration, and promoting mutually beneficial collaboration between districts. An essential condition for all of the foregoing is the permanent establishment of continuous dialogue between the Municipality of Budapest and its surrounding areas at technical and administrative levels.

It is important from the point of view of regional collaboration, to strengthen co-operation with the current network of institutions (BAFT: The Budapest Agglomeration Development Council and KMRFT: The Central Hungarian Regional Development Council), in order to approach economic development, public transport, health and environmental issues from a common standpoint.

The relationship between the Municipality of Budapest and the State must focus on co-operation

amelyben egyértelmű, hogy középtávon milyen programelemeket, projekteket lehet megvalósítani, döntően állami vagy ahhoz kapcsolódó EU forrásokból. A programszerű együttműködésnek célja kell legyen, hogy javuljon a Fővárosi Önkormányzat és a legnagyobb állami tulajdonú cégek (pl. MÁV) közötti együttműködés pl. a barnamezős területek fejlesztése, vagy a felhagyott vasútvonalak funkcióváltásának előmozdítása érdekében.

A Fővárosi Önkormányzat és a civil szféra kapcsolatában új fejezetre van szükség, amely keretében már a tervezés és a megvalósítás során „koalíciót" lehet kötni a városlakókkal és képviselőivel, a civil szervezetekkel. Ehhez a Fővárosi Önkormányzat PR tevékenységét alapvetően meg kell változtatni, erősebben szakmai alapokra kell helyezni.

A magánszféra az utóbbi másfél évtizedben a legnagyobb városfejlesztő erővé vált, a Budapesten történő beruházások döntő hányada, több mint négyötöde magántőkéből kerül megvalósításra. A Fővárosi Önkormányzat csak úgy érheti el ambiciózus céljait, ha a kölcsönös előnyök alapján jó kapcsolatban van a magánszektorral. A PPP, amennyiben helyesen alkalmazzák, egy közösségi vagyon – ingatlan, vagyoni értékű jog – és a magánszféra tőkeerejének kombinációja annak érdekében, hogy a közfeladatok megvalósítása mellett a magánszféra profitvárakozásai is beteljesüljenek. A PPP tehát a kölcsönös előnyökön nyugszik.

built on strategic planning, and in the future it is necessary to formulate a 'Budapest Programme', in which it is obvious which programme elements and projects are realisable in the medium-term with majority State or EU funding. Programme-based collaboration must aim for the improvement of co-operation between the Municipality of Budapest and the largest State-owned organisations, e.g. MÁV (the Hungarian State Railway), in order to promote, for example, the development of brown-field sites and the reclamation of disused railway lines.

The relationship between the Municipality of Budapest and the civil sphere is in need of renewal, within the context of which a 'coalition' can already be formed between city residents and their representatives, civil organisations. In order to achieve this it is vital to fundamentally change the public relations activities of the Municipality of Budapest, and place them on stronger professional foundations.

In the last decade and a half, the private sector has become the most powerful force in urban development. More than four-fifths of investments are funded with private capital. The Municipality of Budapest can only achieve its ambitious aims if it has a good relationship with the private sector, based on mutual interest. Used in the correct way, PPP is a combination of publicly-owned assets – land, property and property-related rights – and the strength of private sector capital, used in order to realise public works which meet the private sector's demand for profit. PPP is therefore based on mutual interest.

Budapest Középtávú Városfejlesztési Programja a Magprogramon és a következő években esedékes felülvizsgálatain keresztül kijelöli azokat a városfejlesztési irányokat, amelyek alapját képezik az elkövetkező 8-10 év fejlesztési folyamatainak. A Program elkészültét és elfogadását követően, a partnerségen alapuló munka sikere érdekében, rendkívül fontos a tervdokumentum megvalósulásának figyelemmel kísérése, és az abban körvonalazott folyamatoknak a kézben tartása.

A monitoring szempontjából az eszközök helyes megválasztása mellett legalább ugyanolyan fontos az ellenőrzés intézményi rendszerének megfelelő kialakítása, és az, hogy ebben a végrehajtásban érdekeltektől független egységek és személyek fontos szerepet játsszanak.

Az ellenőrzés folyamatának sarokköveként a Fővárosi Önkormányzatnak minden évben monitoring jelentést kell készítenie a Program előrehaladásáról, amelyet hozzáférhetővé tesz a Fővárosi Önkormányzat honlapján.

Általános elvként le kell szögezni, hogy a Középtávú Városfejlesztési Program kell hogy legyen a főváros fejlesztését befolyásoló legerősebb dokumentum, azaz minden egyéb dokumentumnak ehhez kell igazodnia. Ebből következően a főváros jelenleg is érvényben lévő 7 éves fejlesztési terve évenkénti „továbbgördítésekor" Budapest Középtávú Városfejlesztési Programját kell alapul venni.

The Medium-term Urban Development Programme for Budapest identifies – through the Core Programme and its successive evaluative measures over the coming years – those directions in urban development which will be the cornerstone for planning processes over the next eight to ten years. Following preparation and acceptance of the Programme, for its partnership-based work to be successful, it is extremely important that the implementation of the planning document is supervised, and that the processes outlined therein are managed properly.

From a monitoring viewpoint, the creation of an appropriate supervisory system is at least as important as the correct choice of instruments. It is also important to realise that in programme implementation, bodies and individuals other than financial players have a key role. As a cornerstone of the monitoring process, the Municipality of Budapest must prepare an annual report on the progress of the Programme. This will be accessible on the homepage of the Municipality of Budapest.

It should be emphasised as a general principal that the Medium-term Urban Development Programme for Budapest must be the most influential and authoritative document among the capital's planning instruments: all other planning documents must conform to it. As a consequence of this, the capital's currently valid seven-year development plan must take the Medium-term Urban Development Programme for Budapest as its basis when its annual 'rollover' is due.

A MAGPROGRAM ELEMEI A TEMATIKUS PROGRAMOK ÉS A KIEMELT FEJLESZTÉSI TÉRSÉGEK RENDSZERÉBEN ELEMENTS OF THE CORE PROGRAMME BY THE THEMATIC PROGRAMS AND BY THE TOP-PRIORITY AREAS

	A 4-es metró vonala (I-II. szakasz) Metro Line No. 4 (stage 1,2)	Észak-Budapest Northern-Budapest	Belváros Budapest City Centre	Belső átmeneti zóna (Keleti Kapu) The inner transitional zone (Eastern Gate)	Dél-Budapest Southern-Budapest	Buda-központ Buda centre	Budapest és térsége Agglomeration of Budapest
AZ ÉLHETŐ VÁROS ÉRDEKÉBEN FOR A LIVEABLE CITY							
Közösségi közlekedés Public transport	4-es metró I-II. szakasz megvalósítása The completion of sections of underground Metro line No. 4 Etele tér, intermodális funkciók kialakítása Establishment of the intermodal functions in Etele square Állomások megépítése mély-garázsokkal Construction of stations and underground garages Keleti Pályaudvar intermodális kereskedelmi csomóponttá fejlesztése (PPP) Development of the intermodal, business junction at Eastern Railway Station (PPP)		Parkolásfejlesztés a Gyalogos Belváros kapcsán Improvement of parking in connection with the pedestrian City Centre Bajcsy-zsilinszky úti villamos visszaépítése (a 14-es vonal Nyugati térig történő meg-hosszabbítása, a két szakasz összekötése) Reinstatement of the tramway along Bajcsy-Zsilinszky Road (and its future linkage to the No. 14 route) Budai Duna parti villamosvonal fejlesz-tése (17-es – 19/41-es összekötése, infoparki vonal megépítése) Development of the tramway along the Danube embank-ment (connection of the tramlines No. 17 and No. 19/No. 41, and extension as far as Infopark) Kiskörúton belüli forga-lomcsillapítás, részleges, majd teljes lezárás Traffic-restriction within Inner Ring Boulevard (Kiskörút), Partial and complete closing Nagykörúton belüli részleges forgalom-csillapítás Partial traffic restriction within Outer Ring Boulevard (Nagykörút)		1-es, 3-as, villamos vonalának meg-hosszabbítása The extension of tram route No. 1 and No. 3 Start of the first (Southern) 5-ös metró I. (déli) ütem épité-sének megkezdése construction phase I of Metro line No. 5.		BKSZ (teljes meg-valósítása) Budapest Transport Association (complete realization) P+R rendszer fejlesztése Development of the park and ride system
	Egységes Parkoláspolitika teljeskörű megvalósítása Realization of standardization in the parking-policy P+R rendszer fejlesztése Development of the park and ride system BKSZ teljeskörű megvalósítása Budapest Transport Association (complete realization) Nagykörúti villamosok cseréje Replacement of the trams on the Outer Ring Boulevard 2-es metró felújítása Reconstruction of the Metro line No. 2. Kerékpárút hálózat bővítése Extension of cycle track-system Járműállomány folyamatos cseréje Continuous replacement of the vehicle park Ferihegyi gyorsvasút (MÁV vonalra alapozva) Ferihegy Express (based on the MÁV line)						
Lakó- és közterületi rehabilitáció Rehabilitation of residential and public areas			Csillapított forgalmú utak rendszerének kialakítása Establishing the system of traffic-restricted roads Zsidónegyed megújítása (PPP) Rehabilitation in the Jewish quarter (Zsidónegyed) (PPP) Blaha Lujza tér megújítása Renewal of Blaha Lujza Square Kiskörúton belüli és Kiskörút környéki közterület megújítása Renewal of public places close to and within the Inner Ring Boulevard (Kiskörút)	Akcióterületi város-rehabilitáció kiterjesztése Extension of pilot projects/action area urban rehabilitation Szociális város-rehabilitáció kísérleti projektek és program megvalósítása Realization of social urban rehabilitation experimental projects and programs		Moszkva tér felújítása Reconstruction of Moszkva Square	
	Aluljárók felújítása Renovation of subways Fokozott köztisztasági beavatkozások Improvement of cleanliness Lakótelepi mintaprojektek beindítása Start of the housing estate pilot projects						
Új városias lakóterületek kialakítása Developing new urban residential areas		Mocsáros-dűlő lakásépítésre előkészítése (PPP) Preparing new residential areas at Mocsáros-dűlő (PPP)			Csepeli sziget-csúcson lakóterület előkészítése (PPP) Preparing new residential areas at the tip of Csepel-Island (PPP)		
Komplex hulla-dékgazdálkodás és kommunális ellátás Development of an integrated waste management programme					Központi szennyvíztisztító és kapcsolódó beruházásainak megépítése Constructing the Central Sewage Treatment Plant		Pusztazámori lerakó fejlesztése (A komplex hulladék-gazdálkodási program részeként) Development of the Waste-deposit at Pusztazámor (as part of the integrated waste management programme)
	Hulladékgyűjtő szigetek és udvarok számának növelése Arrangement of new waste Management centres Háttérintézményi kapcsolatok fejlesztése improve the links created with the background industry						
Távfűtés korszerűsítése Modernise the system for district heating	Kapcsolt hőtermelés arányának növelése Increasing the proportion of the connected heat generation Primer rendszerek korszerűsítése Modernization of primary systems						

Budapest kulturális életének dinamizálása, decentralizálása és demokratizálása – Renew, decentralise and democratise cultural life in Budapest		Gázgyár PPP-ben való átalakítása – Alteration of the former Gasworks in PPP	Közraktárak PPP-ben való átalakítása – Alteration of the former warehouses in PPP				
	Mindennapi kultúra programja („Hegy program") – Program for culture in the everyday fabric of life („Hill program") Az erős kulturális identitást hordozó városrészek speciális kulturális potenciáljának erősítése a területi revitalizációk során – zsidó kultúra, cigány kultúra – Strengthening the local cultural identities by the revitalisation of urban areas – Jewish culture, Gipsy culture						
Zöldfelületi ellátottság növelése – Expand the provision of green spaces			Erzsébet téri Gödör, befejezése, Design Centerré, Turisztikai Központá alakítása – Erzsébet square Gödör (Pit), Design Center, Touristic Centre Park	Orczy kert átépítése – Renewal of orczy Park	Csepeli új közpark létesítése – Estabilishing the new public park at Csepel		Az agglomerációs zöldgyűrű védelmét szolgáló intézkedések – Measures for the protection of the agglomeration's green-belt
	Duna megközelíthetőségének javítása – Development of the accessibility of the river Danube						
Turisztikai fejlesztések – Develop tourism			Nemzetközi hajóállomás áttelepítése (PPP) – Development of the International pier (PPP)				
	Turisztikai város- és régiómarketing Közterületi tájékoztató pontok számának növelése – Touristic city- and regionmarketing appropriate degree of information provided in public places						
A kiskereskedelmi tevékenység élénkítése – Stimulate retail trade	A Keleti Pályaudvar intermodális kereskedelmi csomóponttá fejlesztése (PPP) – Development of the intermodal, business junction at Keleti Railway Station (PPP)		Belvárosi kiskereskedelem újraélesztése a CITY-MANAGEMENT (Főutca program a Belváros szívében és a tengelyek mentén) – The revitalisation of city centre retail activity by the CITY-MANAGEMENT (Mainstreet program, at the city centre and by the main lines)				
Közúthálózat fejlesztése – Major road projects		Körvasúti körút megépítése az M3-ig – Construction of the Körvasút ring road to the M3 motorway Körvasúti körút megépítése az új 10-es útig – Construction of the Körvasút ring road to the new route 10 Aquincumi-híd építésének megkezdése – Start of the construction of the Aquincum bridge Nagy Lajos király útja kiszélesítése – Widening of Nagy Lajos király road Szegedi úti felüljáró megépítése – construction of the Szegedi Road flyover	Margit híd felújítása – Reconstruction of Margit Bridge Szabadság híd részleges felújítása – Partly reconstruction of Szabadság Bridge	Élessarok végleges rendezése – Permanent traffic rationalisation at Élessarok	Csepeli gerincút I. ütem – Gerinc Road at Csepel I. phase Kvassay áttörés (PPP) – Kvassay crossing (PPP)		
	Komplex útfelújítási program – The complex road renewal project						
Barnamezős városrehabilitáció – Urban regeneration on brown-field sites		Óbudai Gázgyár funkció-váltásának előkészítése (PPP) – Preaparation of the functional change in Óbuda Gasworks (PPP) Rákosrendező revitalizációja (PPP) – Revitalization of Rákosrendező (PPP)					
	Egybefüggő fővárosi tulajdonú barnamezős területek revitalizációjának elősegítése (PPP) – Helping the revitalisation of brown-field sites partly owned by the Municipality of Budapest (PPP)						
A SZOLIDÁRIS VÁROS ÉRDEKÉBEN – FOR A SOCIALLY COHESIVE CITY							
Egészségügyi ellátás reformja – Reform the provision of healthcare	8 regionális kórházcentrum kialakítása – Establishing 8 regional hospital centres Szakmai centrumok fokozatos kialakítása – Progressive establishment professional centres						
Akadálymentesítés – Ease of access for the disabled	Közintézmények részleges akadálymentesítése – Make public institutions more easily accessible Közterületek részleges akadálymentesítése – Make public spaces more easily accessible Közlekedési eszközök részleges akadálymentesítése – Make public transport vehicles more easily accessible						
A HATÉKONY VÁROS ÉRDEKÉBEN: – FOR AN EFFECTIVE CITY:							
Tudásváros funkciók erősítése – Consolidate a 'technopolis'	Tudásváros program, egyetemi tudásközpontokkal – Technopolis program, science centres at universities						
KKV-k erősítése – Strenghten sme-s	Innovációs erőforrások fejlesztése – Developing innovational resources						
Szakképzés átalakítása – Transform the structure of vocational education	Szakképzés minőségi átalakítása – Qualitative Transform of the vocational education Munkaerőpiaci összehangolás – Harmonizing the labour market Regionális egyeztetés – Regional harmonizing						

Podmaniczky Program — Podmaniczky Programme
Budapest Középtávú — Medium-term Development
Városfejlesztési Programja — Programme of Budapest
Összefoglaló — Summary

Megbízó — *Client*
Budapest Főváros Önkormányzata — Municipiality of Budapest
Főpolgármesteri Hivatal — Mayor's Office
Főépítészi Iroda — Bureau of the Chief Architect

Dr. Demszky Gábor
főpolgármester — Mayor
Dr. Schneller István
főépítész — Chief architect

Projekt manager — *Project manager*
Simonyi Sándor
alosztályvezető — Head of division
Hegedűs Viktória
megbízott alosztályvezető — Head of division

Budapest Középtávú Városfejlesztési Programját készítette — *Budapest's Medium-Term Development Programme was prepared by*
Városkutatás Kft. — Metropolitan Research Institute, Budapest
Tosics Iván
ügyvezető igazgató — Managing Director
Ekés András
Gerőházi Éva
Kalla József

Szerkesztés — *Edition*
Studio Metropolitana — Studio Metropolitana
Urbanisztikai Kutatóközpont Kht. — Urban Research Centre
Ongjerth Richárd
ügyvezető igazgató — Managing Director

Képek — *Illustration*
Kravalik Zsuzsa

Fordítás — *Translation*
Michael Mansell

Megjelenítés — *Layout*
Dienes–Geiger

Nyomda — *Printed by*
BO&MA Reklámügynökség